

EVERMESTER

1961. FEBRUÁR
ÁRA 2,- Ft

ÉBRESZTŐ: KÉSZ A REGGELI!
— Leírása a 37—40. oldalon

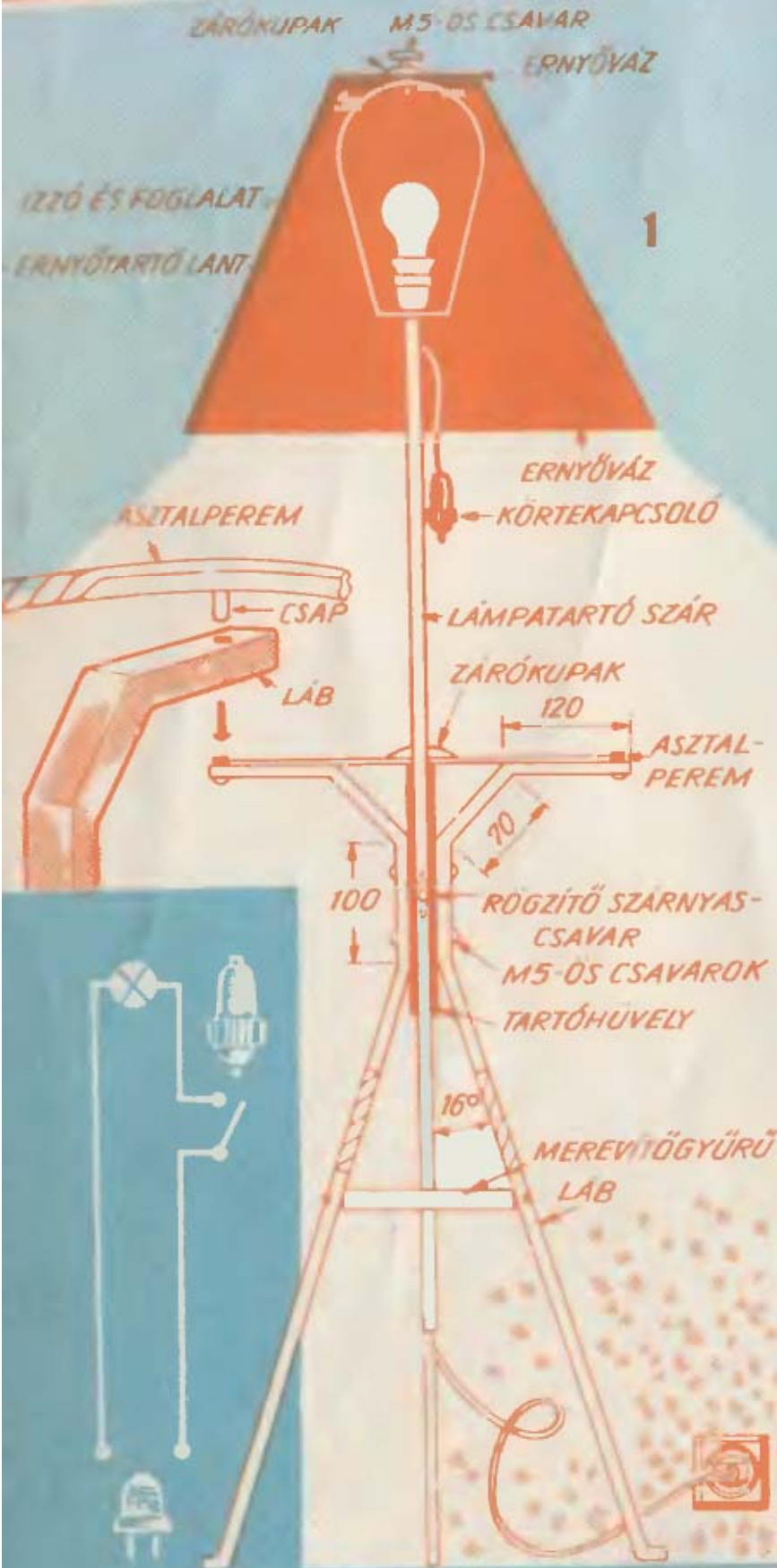

ÁLLÓLÁMPÁT

készítünk

A ferizsi lámpa

a 46—47. oldalon

Ötletpályázat

A szerkesztőségbe érkező levelekből, a levelezők ötletéből, javaslataiból kitűnik, hogy az Ezermester olvasói közül sokan szívesen lennének a lap munkatársai is. Örömmel vesszük és közöljük bárki ötletét, írását, rajzát, s elkészített mintadarabjának fényképét, ha ez közérdeklődésre méltó.

Ennek elősegítésére PÁLYAZATOT hirdetünk.

AZ ÖTLETPÁLYAZAT FELTÉTELEI

Bárki — bármilyen szakágban: fa-, fém-, papír-, textil-, megmunkálás, autó, motor, elektromos, kémtai stb. — pályázhat korra és szakképzettségre, illetve foglalkozásra való tekintet nélkül,

ha ötlete:

1. eredeti,
2. hasznos, gyakorlatias,
3. belföldön kapható anyagokból készült,
4. izlésees formájú,
5. és még nyomtatásban nem közölték.

A pályázat — az ötlet leírása méretezett rajzos ábrával, illetve fényképpel és az elkészített mintadarab fényképével — beküldhető 1961. május 15-ig az Ezermester szerkesztőségébe: Budapest, V., Nádor utca 15.

A pályázatot a név, a cím és a foglalkozás, illetve munkahely pontos megjelölésével kérjük, mert a jobbakat lapunkban folyamatosan közöljük és a megjelent írások mintadarabjait kiállítjuk a budapesti Ezermester Bolt kirakatában.

A BARKÁCSOLO SZAKKÖRÖK KOLLEKTÍVEN IS RÉSZT VEHETNEK A PÁLYAZATON!

I., II., III. díj mellett értékes jutalomban részesítjük a további hét nyertest is. A legkiemeltebb első tíz ötletet lapunk főhelyén sorozatban közöljük. A legjobb mintadarabokból 1961. őszén kiállítást rendezünk.

I. díj; AT 401-es TV-készülék.

II. díj; Kéthetes utazás valamelyik népi demokratikus országba.

III. díj; Minorion tranzistoros zsebrádió.

IV—V. díj; 500—500 Ft-os utalvány,

VI—VII. díj; 400—400 Ft-os utalvány,

VIII—IX. díj; 300—300 Ft-os utalvány,

X. díj; 200 Ft-os utalvány — az Ezermester Boltba.

FAESZTERGA

Ahhoz, hogy esztergapadot készítsünk, elsősorban asztalos gyalupad kell és célszerű, ha faipari gépeken munkáljuk meg az anyagot. Ezekkel a feltételekkel inkább az ezermester szakkörök rendelkeznek, ezért nekik ajánljuk az ötletet.

ESZTERGAPAD KÉSZÍTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ANYAGOK

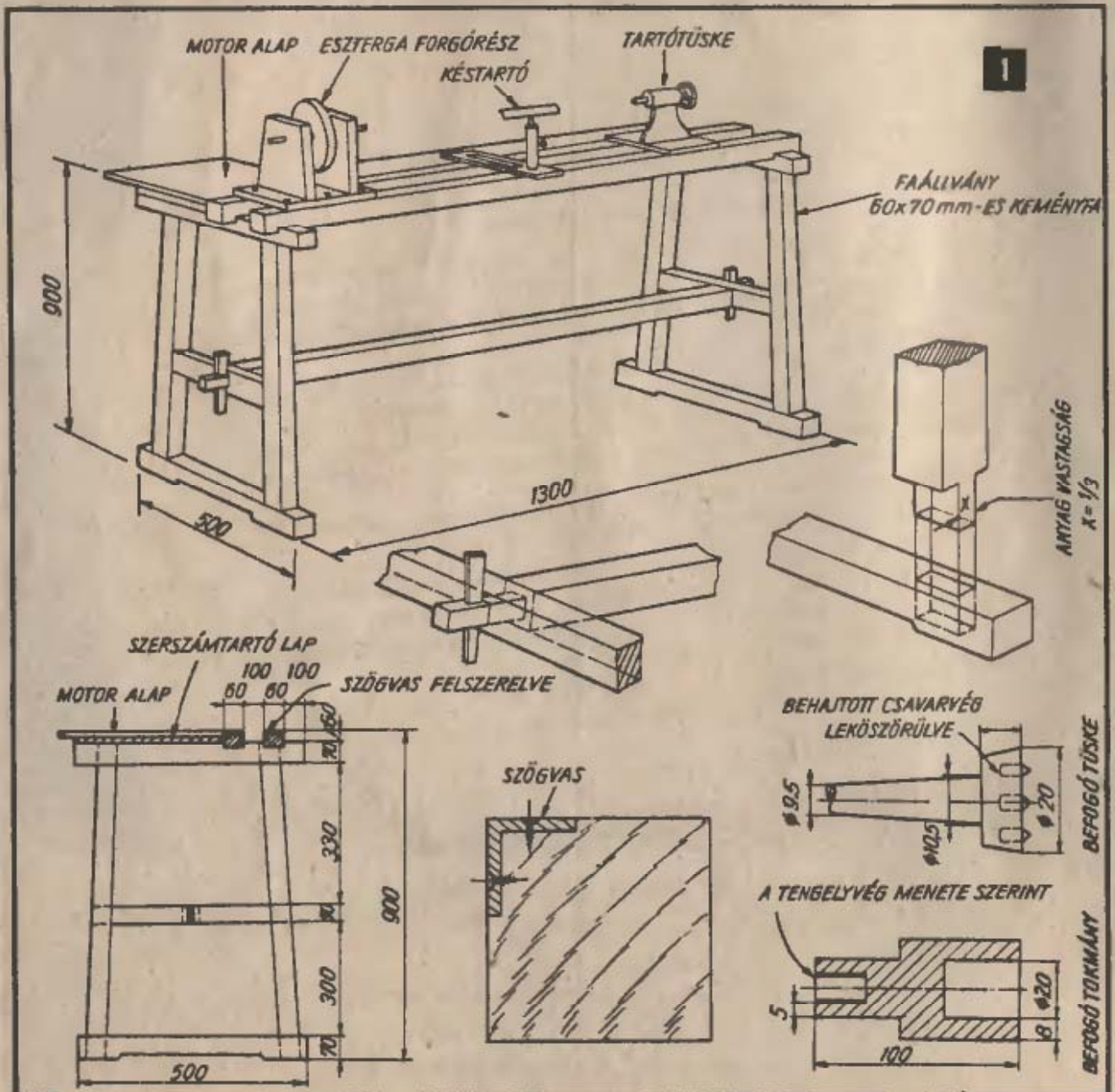
Tölgy-bükk vagy gyertyánfa
Fenyőfa, (de ez kevésbé szilárd, mint a keményfák)
kb. 3 fm. szögvas 40x40 mm-es
2 db golyóscsapágy belső lyuk 22 mm
1 db rajz szerinti tengely
1 db 0,35 fm. U vagy lapos vas
1 db 0,15 fm. vascső belső \varnothing 20 mm

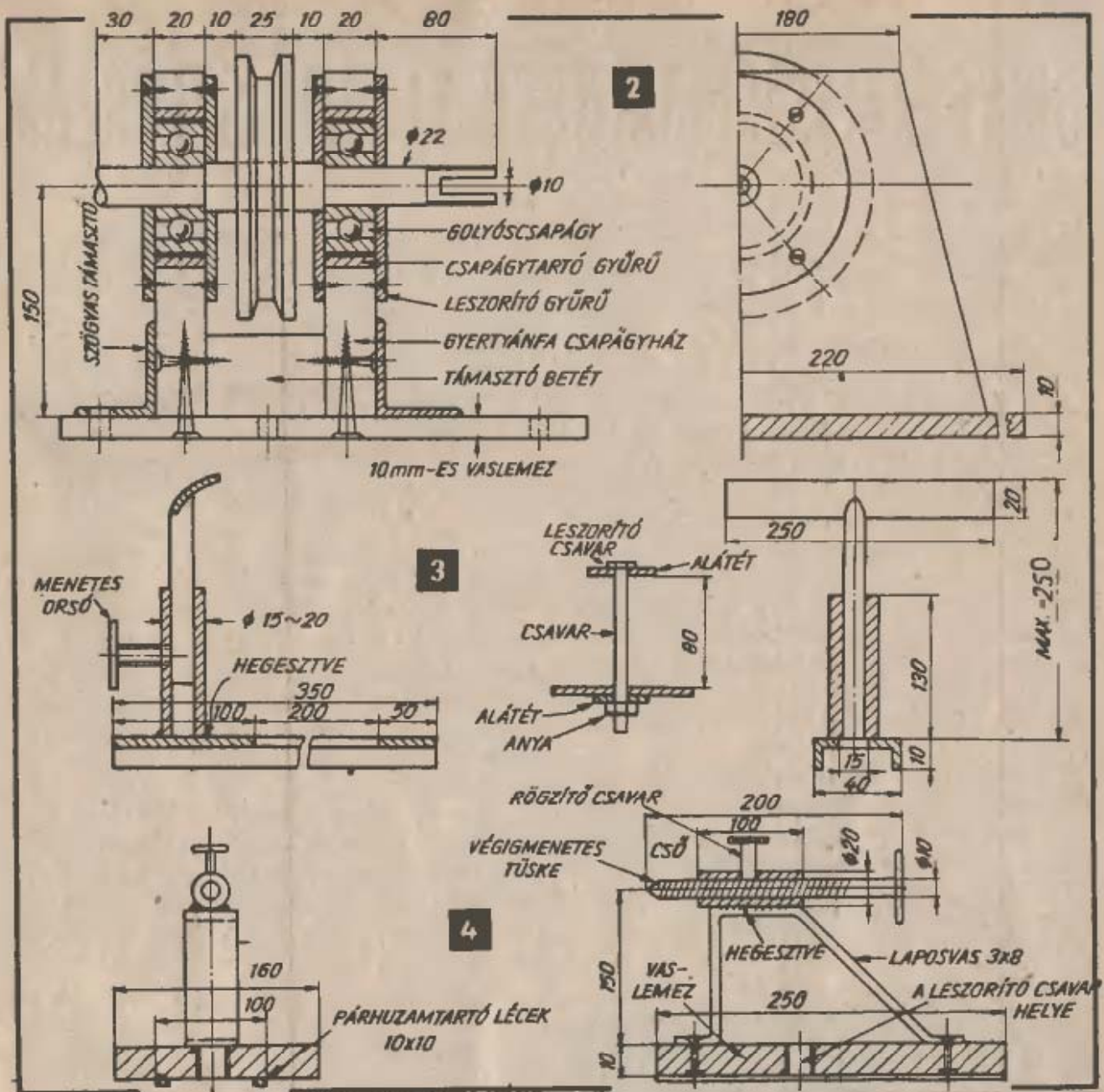
1 db 0,35 fm. gömbvas \varnothing 20 mm
Enyv, festék és állványcsavarok

AZ ESZTERGAPAD RÉSZEI

Faállvány
Tengely csapágyházzal, ékszíjtárcsával
Késtartó
Anyagtartó tülke
Elektromotor fordulat: 1400 HP: 1
vagy 0,8 KW

SZERSZÁMOSLÁDA

AZ ESZTERGAPAD FELSZERELÉSE

1. Nagyoló homorú élű véső
2. Simító véső szélesség 10—20 mm

3. Leszúró véső
4. Homorú élű vésők 10—20 mm
5. Befogó tűske
6. Klif. méretű befogó tokmány

AZ ESZTERGAPAD KÉSZÍTÉSÉNEK MUNKAMENETE

Az alkatrészeket pontos vastagsági és szélességi méretre megmunkáljuk, hosszát levágjuk. A megadott méretek szerint összeszerajzoljuk. Az állvány alkatrészein a csapozást, csaphely-vésést elvégezzük. Vigyázzunk arra, hogy a csaphely-vésés közben a vésőt merőlegesen tartsuk, valamint a csapokat egyenesre fűrészeljük. Az alkatrészek csapjait szélességben két helyen befűrészeljük a csap hosszú feléig. Az állvány alkatrészeit festés alá kidolgozzuk. Az enyvezésre előkészített alkatrészek csapos darabjait megmelegítjük, a csapokat és csaplyukakat enyvvel megkenjük, majd az állvány lábazatát összeállítjuk. A csapos darabokat beékeljük, a kiálló részt lefűrészeljük. Két darab lábazat közé beillesztjük az alsó tartó gerendát, majd két végén az előre elkészített lyukban kiékeljük. A felső két tartó gerenda belső-felső élére felszereljük a szögvasat. Majd a lábazat felső összekötőjére rászzereljük és 120-as állványcsavarral rárögzítjük. Az elkészített állványra a motortartó lapot rászzereljük. A kész állványt — kétszer — tetszés szerinti színre befestjük. Az esetleg külön megvásárolt vagy elkészített esztergapad vasrészeket rászzereljük.

Vigyázzunk arra, hogy az esztergapad tengely-középvonala, valamint az anyag-tartó tűske középvonala egybevágó legyen.

A fordulatszám 1600—1800-nál magasabb ne legyen.

Fojt Vilmos

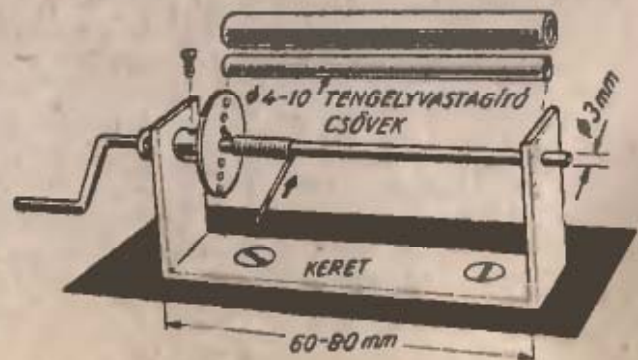
UNIVERZÁLIS SPIRÁLUGÓ-KÉSZÍTŐ SZERSZÁM

Bemutatunk egy igen egyszerű szerkezetű univerzális spirálrugó-tekerceső készüléket. A készítés módja leolvasható a rajzról.

Használatkor a keretet fogjuk be satuba, vagy csavarozzuk a munkasztalra.

Az alaptengelyt használjuk közvetlenül a 3 mm belső átmérőjű rugócskák készítésére. Különböző szükséges rugó belső átmérőjétől függően tegyünk fel az alaptengelyre tengelyvastagító csövet. A tengelyre erősített síktárcsa különböző vastagságú furatai, a különböző vastagságú rugóacél-huzalok rögzítésére szolgálnak. (A lyukak felfúrása természetesen a megfelelő csőrártétek figyelembevételével történik.)

A huzalt összehajtogatott kartonpapírdarabka segítségével, ujjunkkal szorosán fogva, — a tengelyhez közel — vezetjük, miközben másik kézzel a tengely hajtókarját forgatjuk. Vigyázzunk: lazán tartva, sohasem sikerül jó rugót tekerni.

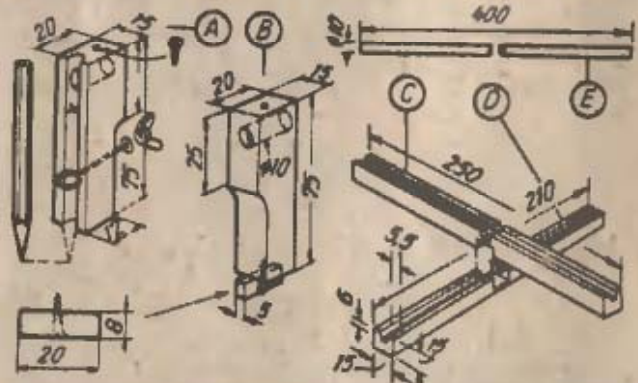

A rugó erőssége a rugó anyagának vastagságától és az átmérőtől függ. A nagy átmérő, valamint a vékonyabb, kevésbé rideg anyag gyengébb rugót eredményez. Ha igazán jóminőségű rugót akarunk, akkor hangszerboltban kapható citera-, cimbalom- vagy zongorahúrból készítsük.

A tengelyt meghosszabbítva és szabadon lengő végét feltámasztva, szerszámunk hőszűrő, hajszárító, villanyfőző stb. spirálbetétek és ellenállások tekercselésére is alkalmas.

„KÖRZŐ” ellipszis rajzoláshoz

Az alkatrészeket a rajzok alapján 15 mm vastag száraz, keményfa-deszkából vágjuk ki. A rajzon látható B jelű darabot kettőt kell készíteni. A kivágott alkatrészeket pontos méretre meggyaluljuk, s finom szemcséjű csiszolópapírral megcsiszoljuk. A C és D darabok képezik az ellipszisarajzoló csúszósíneit, s ezért annak hornyait — melyek 3,5 mm széles és 6 mm mélyek — gondosan és a lehető

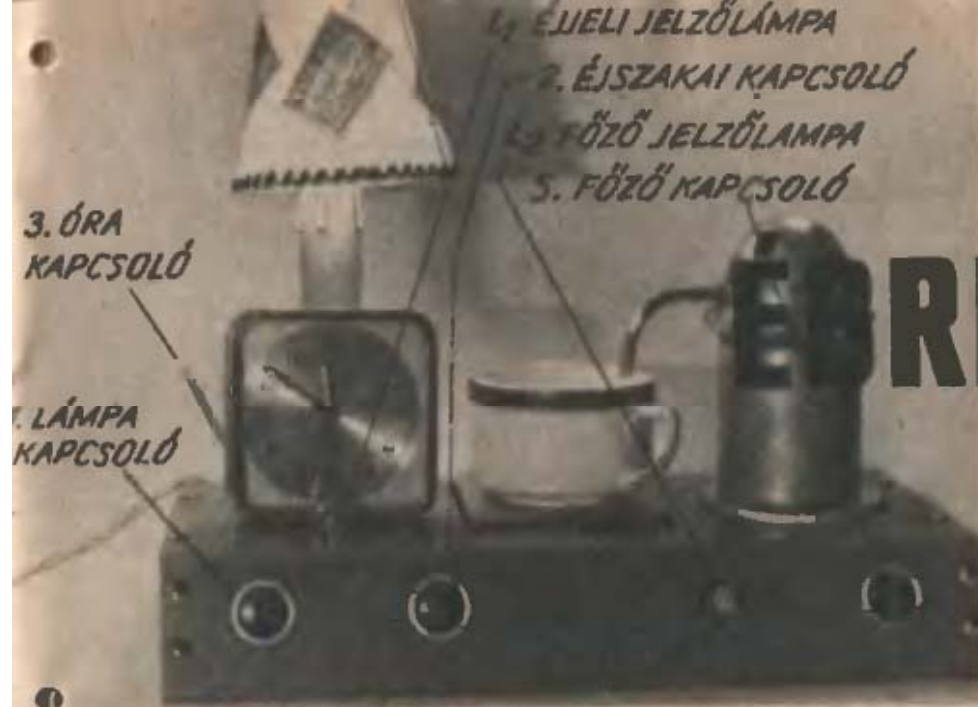

legpontosabban készítsük el, és a lehető legsimábbra kicsiszoljuk. Ha a csúszósínek elkészítéséhez nem rendelkezünk horonygyalúval (nútgyalu), akkor elkészíthetők három megfelelő méretű keményfaléc összeragasztásával. Célszerű összeragasztás után megfelelő méretű facsavarokkal még megerősíteni.

A készülék összeállítását a mellékelt kép alapján könnyen elvégezhetjük, és az E vezetőrúdon levő B vezetőcsapok egymástól való távolságának állításával máris rajzolhatjuk a különböző nagyságú ellipsziseket.

SZERSZÁMOSLÁDA

RESZTŐ: Kész a reggeli!

Sok koránkelő ember régi vágyát valósítja meg ez a szellemes kis berendezés, mely előre beállított időben felgyújtja az éjjeliszekrénylámpát, bekapcsolja a rádiót, megfőzi a reggeli kávé, s ha kész a kávé azt csengetéssel jelzi. Ez a csengetés a »még öt percet«-tovább alvókat is felébreszti, friss fekete illatával enyhítve a meleg ágy elhagyását.

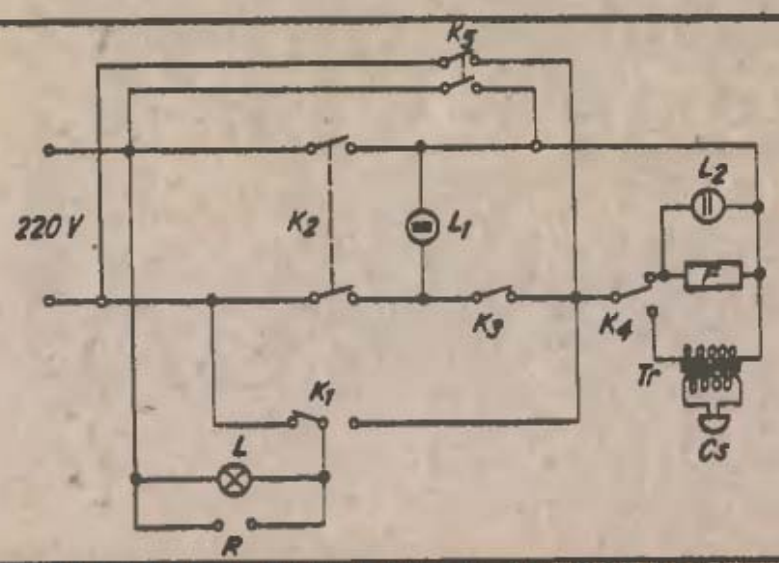
A fénykép már sokat elárul, de ha megismerkedünk működésével nem fogunk sajnálni kevés pénzt és fáradságot, hogy magunknak is készítsünk egy ilyen kellemes reggeli mindenest.

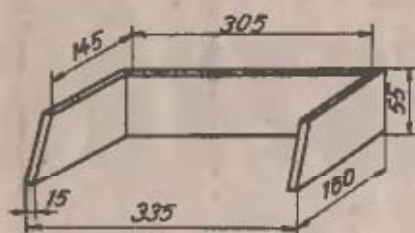
Hogyan működik?

Az elvi rajz és a fényképek alapján könnyen megismerkedhetünk ezzel az egyszerű kis automatikával. Este, mielőtt lefekszünk az (1) lámpakapcsolóval felgyújtjuk a lámpát. Az ébresztő órát felhúzzuk és beállítjuk a kívánt időre, majd az órakapcsoló (3) karjára ráakasztjuk az óra csengőkilincisére kötött spárga darabkát. A főzőbe bekészítjük a reggeli kávékat, a csészébe betesszük a cukrot, a főzőt a főzőlapra, a csészét a csészestartó asztalkára ráhelyezzük. Bekapcsoljuk az éjszakai (2) kapcsolót: kigyul az óra előtt levő ködfénylámpa, éjszakára megvilágítva az óra számlapját, mintegy jelezve, hogy az éjszakai szolgálatot átvette. Miután kényelmesen elhelyezkedtünk, leoltjuk a lámpát az (1) kapcsolóval, a rádió elemül, sötét lesz, csak a kis ködfénylámpa parázsló fénye világítja az óra számlapját.

Hajnalban, amikor a beállított idő elkövetkezik, az óra csengőkilincse forogni kezd, felcsavarja a spárgát és átkapcsolja az (3) órakapcsolót. A lámpa felgyul, a rádió megszólal, a L1

- K₁ Kbm 56 } típusú
- K₂, K₃ Kbm 62 } kapcsoló
- K₄ Kis tumber kapcsoló
- K₅ Szöveg szerint
- Tr Csengő reduktor
- Cs 12 V-os autóbusz csengő
- F' 2v. 4 személyes kávéfőző betét
- L₁, L₂ NG4-220 V ködfény lámpa
- L 220 V 40 W gyertyaizgató
- K Rádió csatlakozó függő konnector

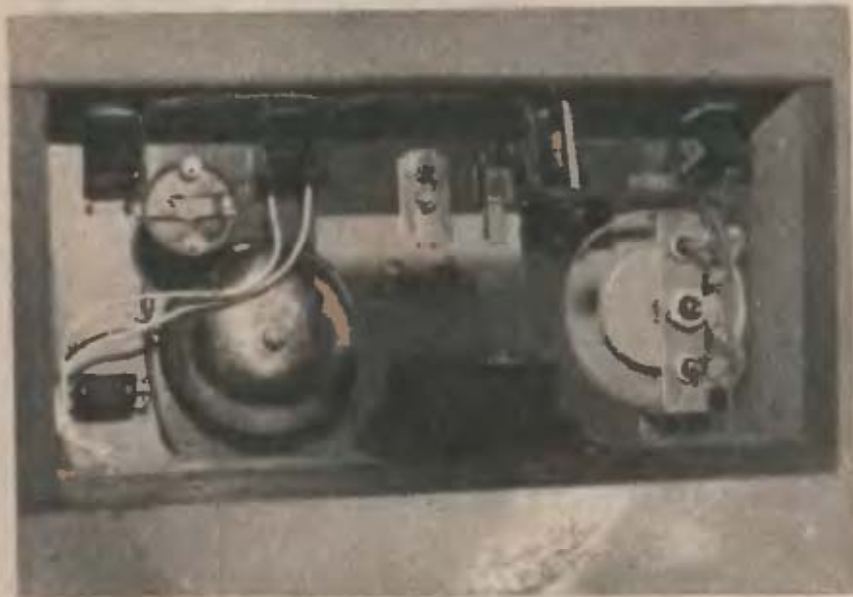
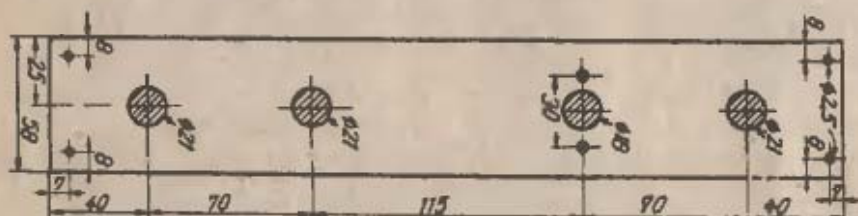
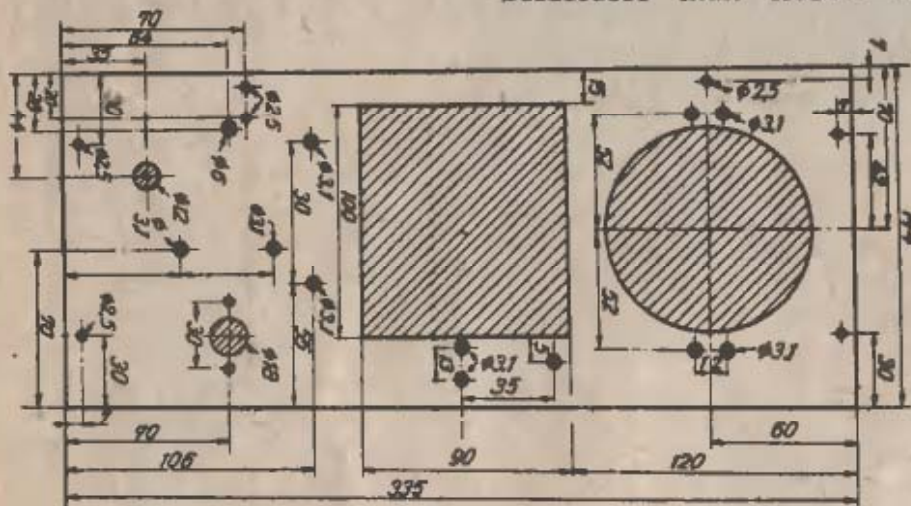

főző lámpája jelzi, hogy a kávé is készül. Mire a csésze megtelik, súlyával lenyomja a kis asztalkát, ami a (4) kapcsolóval bontja a főző áramkörét és bekapcsolja a jelzőcsengőt. A csengő mindaddig szól, míg az éjszakai kapcsolóval (2) ki nem kapcsoljuk,

Elkészítése

A szükséges alkatrészek beszerzése után először a

keretet készítjük el. Az »a« ábra szerint a keretet 10–15 mm vastag fenyődeszkából vágjuk ki és szegezzük össze, amit megfelelő csiszolás után sötét diópáccal be is kenhetünk. Az alaplamezt, ami egyben az egész berendezés szerelőlapja is, egyoldalon fényezettet színes farostlemezből, vagy fenolfiberből készítjük. A »b« ábra alapján felrajzoljuk az összes furatot, de a kifúrással várjunk addig, amíg minden alkatrész el nem készül, mert lehetnek olyan lyukak, amiket jobb lesz a kész darabról átjelölni. A csészetartó asztalka és a főzőlap helyét lombfűrészsel vágjuk ki. Ugyanígy lezabjuk és előrajzoljuk a kezelőlapot a »c« ábra és a csészetartót a »d« ábra szerint. Az óratartót »e« ábra, farostlemezből, a tartó vinklit alumíniumból készítjük. Más óratípushoz természetesen más megfelelő megoldást, kell találnunk.

A főző elkészítése nehezebb. Az »f« ábra és a fénykép azonban kisegít. A 7 db keramikus átvezetőt és a főzőlap kivezetésére a szigetelő gyöngyöket feltétlenül szerezzük be. A tartót 2 mm vastag vas vagy alumíniumlemezből hajlítjuk meg. A fűtőtestet készen vesszük, a rákerülő vastag alumíniumlemezt lombfűrészsel való kivágás után, fűrőgépen reszelővel »esztergálhatjuk« simára. A főzőlap semmiképpen se érjen hozzá a fa alaplamezhez, hanem legalább 4–5 mm-rel emelkedjen ki.

A főzőlapot, fűtőtestet M4x50 mm-es csavarral szereljük össze. Aki gyorsabb főzést akar, vagy nagy a család, 4 személyes betétet szerezzen be.

A csészetartó-asztalkát az egyik oldalon zsanérral erősítjük fel, a másik oldalon a »g« ábra szerinti borotvapengés rugóra támaszkodik. Az alaplemezt legalább 2 mm-es anyagból készítjük, hogy M3 menetet vághassunk bele az állítócsavar részére. Ezzel a csavarral feszítjük elő a pengét úgy, hogy az üres csésze még ne, de a telet már lenyomja a 4-es kapcsolót, ami a főzőt ki- és a csengőt bekapcsolja.

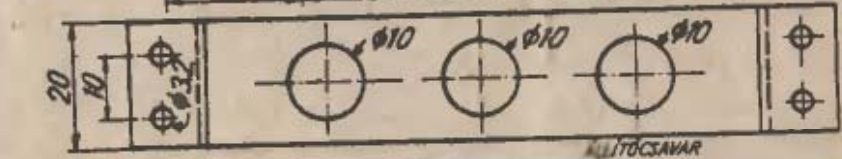
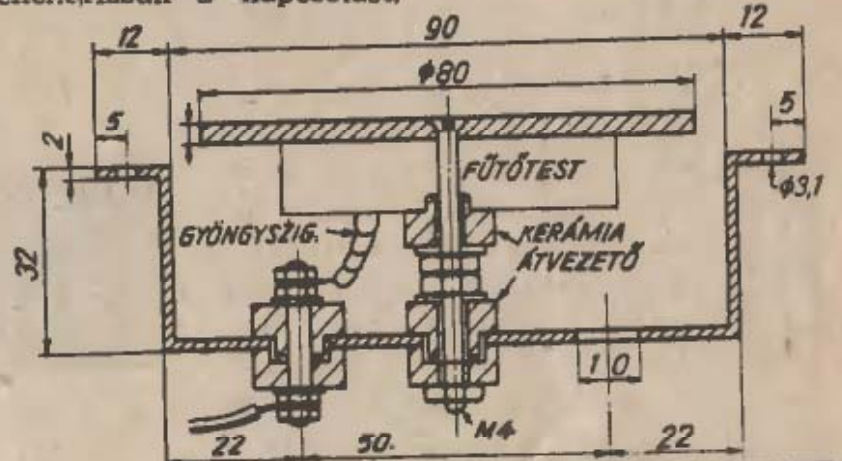
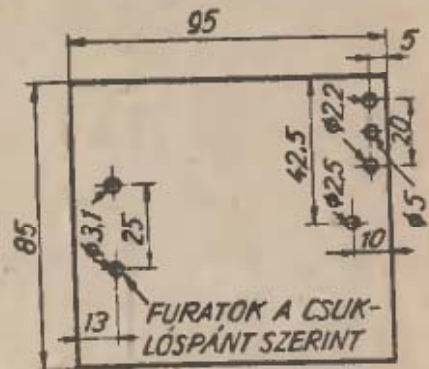
Ezután már csak a 4-es kapcsoló és az ehhez szükséges állítható érintkezőt kell megcsinálni a »h« ábra szerint. A 4-es főzőcsengő kapcsolót pedig régi jelző vagy mágneskapcsoló érintkezőből készíthetjük el a legkönnyebben.

A középű nyelvre feltétlenül szigetelőanyagból csináljuk a pecsétet. Mert fémpecek esetén az asztalka állítható érintkezője feszültség alá kerül. Ami életveszélyes.

Ha minden kész és a megfelelő furatokat az alkatrészek méretei alapján ellenőrizve elkészítettük, felszereljük a keretre a »b« és »c« lapot. Hogy a szeg feje ne lássék, közvetlenül a szeg mellé kárpitos szeget

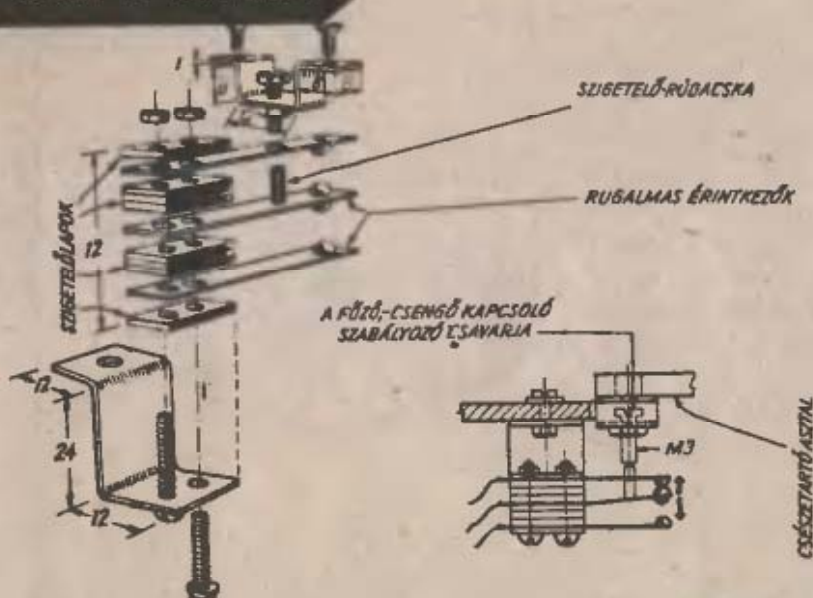
verünk, ami eltakarja a vas szegfejeket. A lámpát izlésünk szerint állítjuk össze.

Az alkatrészek felszerelése után jóminőségű vezetékkel bekötjük az alkatrészeket. Jó, ha a kapcsolási vázlatot nagyban elkészítjük és színes ceruzával kihúzzuk azt amit már bekötöttünk. Ha készen vagyunk ellenőrizzük a kapcsolást,

KÉSZ A REGGELI

KÉSZ A REGGELI

mert rossz kötés rövidzárlatot okozhat a lakásban.

A kész, kipróbált berendezésnek készítsünk aljazatot, nehogy áramütést kapjon valaki.

Kis kombinátunk nappal is kiszolgál bennünket. Bár-mikor főzhetünk vele kávét. A főzöt az (5) főzőkapcsolóval kapcsoljuk be, amit az L2 jelez. Ha kész a kávé megszólal a csengő, mire a főzöt kikapcsoljuk.

Józsa György

A ki munkásszálláson, vagy diák-szállóban lakik, tudja, hogy nem mindig hagyhatjuk kinn vizes törülközőnket, frissen mosott pulóverünket vagy harisnyánkat, mert esetleg a többieket zavarjuk vele. Ilyen esetben igen hasznos egy falra akasztható szárítószekrény, amiben bezárva szárad a ruha, amíg dolgozunk.

A rajz alapján már hozzá is foghatnánk az elkészítéséhez, mégis, hadd adjunk pár hasznos tanácsot. Az ajtót és a hátlapot préselt farost- vagy réteges lemezből, a keretet 2×4 cm-es puhafalécekből állítjuk össze, szegezve és enyvezve. Az ajtót három zsanérral erősítjük fel és erre szereljük a lecsapható törülközőtartót. Az ajtót kinyitva, kényelmesebben elhelyezhetjük a tartórudakon a szárítandó holmikat. A tartórudakat PVC-csőbe bújtatott 6 mm átmérőjű fémcsőből a legjobb készíteni, mert így a legkisebb méret mellett elegendő tartása van, emellett a kényes selyem-, vagy nylonharisnya sem akad meg benne.

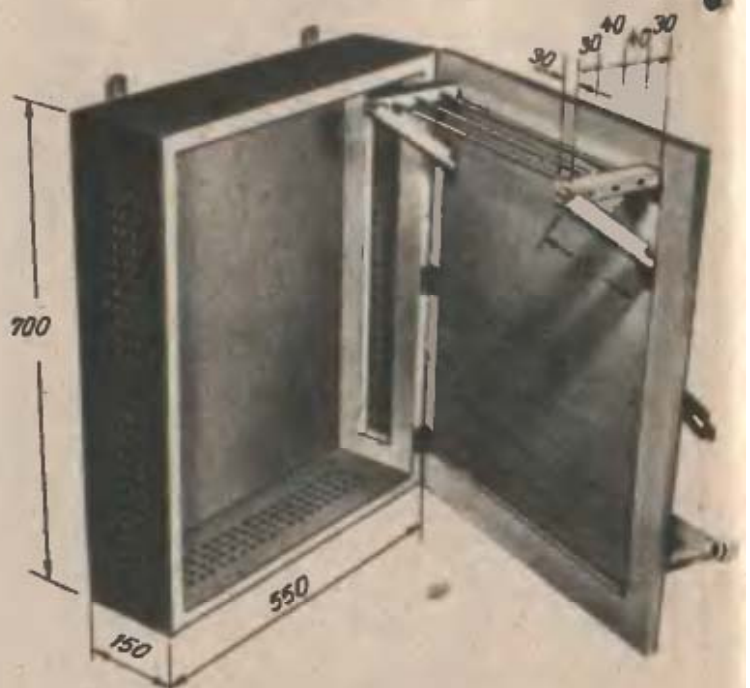
Gyapjú- vagy más pulóvert, kardigánt vállfán szárítunk. A vállfa akasztóját a felső lapon átbújtatva elfordítjuk és így akasztjuk be,

40

ugyanakkor a törülközőtartót lecsapjuk. Így elfér mindkettő.

A keret hézagaira belülről sűrű, 10×10 mm lyukbőségű horganyzott dróthálót szegezünk U-szeggel a felső lap közepén pedig az akasztó kampójának megfelelő nyílást vá-

SZAKTANÁCSADÓ SZOLGÁLAT

A Központi Ezermester Bolt helyiségében (Budapest, VIII., József körút 30–32.) az 1961. február 20. és 1961. március 19. közötti időszakban az Ezermester munkatársai díjtalan szaktanácsot adnak naponta 15–18 óra között.

Foto — film — február 21. (Vásárhelyi István.)

Gépjárművek, villamos berendezések — február 20, március 6 (Falus Róbert).

Famunkák — február 24. (Efi Lajos.)

Rádió, magnetofon — március 1, 15 (Józsa György).

TV, URH — február 22, március 8. (Bittó Attila.)

Vegyészet — március 2, 16. (Sándor István.)

Tranzisztorok — február 23, március 9. (Illés János), március 2, 17 (Schneemann József).

Optika, üveg — február 26. (Végerer Ödön.)

Vasútművelés — március 10. (Di Sandri Tibor.)

Festés — papírmunkák — március 14. (Végerer Ödön.)

Műanyag — március 7. (Kiss Béla.)

Szárító Szekrény

gunk. A kész szárítószekrényt fehér olajfestékkel kívül-belül befestjük, majd lecsiszolás után fehér zománcfestékkel áthúzzuk. Az ajtóra kívülről tükröt szerelhetünk, ami alá 15 cm széles polcot készítve, toaletttükörként használhatjuk.

A szekrényt vagy betiplizett kampos szegekre vagy két darab hármasképszögre akasszuk fel. Az ajtóra kis lakatpántot téve, távozáskor kis lakattal zárjuk.

Ha kedvünk, időnk és anyagunk van, az alsó lemez alá kis fiókot készíthetünk a toalett-cikkek számára. A méreteket alakítsuk körülményeink és szükségletünk szerint.

J. Gy.

Nézz bele és meglátod milyen ezermester vagy EZÜST-TÜKÖR KÉSZÍTÉS

A tükörnek kiválasztott üveglapot bécsi mésszel, szivaccsal, majd desztillált vízzel gondosan lemossuk, hogy teljesen zsírtalan legyen. A lemosott üveglapot pontosan vízszintesre állítjuk, és 5 százalékos sztanokloriddal (SnCl_2) leöblítjük. Öt percig hagyjuk rajta az oldatot. Utána lecsurgatjuk és desztillált vízzel leöblítjük. Az üveglapot ezután se szárítsuk meg.

A következő lépés: elkészítjük az I. számú oldatot. 50 gramm ezüstnit-

rátot (AgNO_3) 100 milliliter vízben feloldunk. Az oldatot tömény ammóniumhidroxidot (NH_4OH), illetve szalmiákszeszt adunk mindaddig — a végén már csak cseppenként — míg a kezdetben képződött csapadék teljesen fel nem oldódik. Az így nyert oldatot 5 literre hígítjuk fel.

A II. számú oldat elkészítése már egyszerűbb. 90 gramm Seignette-sót (kálium, nátrium, tartarát) 5 liter vízben feloldunk.

Az I. és II. sz. oldat összeöntve: az ezüstöző oldat. Mindkettőt külön-külön szűrjük át szűrőpapíron.

Közvetlenül az üveglap ezüstözése előtt az oldatokból egy-egy arányban (1:1) összeöntünk annyit, amennyit az üveglapra egyszerre ráfér. A ráöntött oldatból néhány perc múlva megkezdődik az ezüstkiválás és kb. 15–20 perc alatt befejeződik. Ha a keletkezett ezüstreteg vékony lenne — az erős fény még átldtszik rajta — akkor újabb frissen összeöntött ezüstöző oldatot öntünk a már meglévő ezüstretegre. Ezután ismét várunk kb. 20 percig, majd a felesleges oldatot leöntjük most már a tükörről és utána desztillált vízzel kétszer leöblítjük. Az így elkészített tükört óvatosan függőleges helyzetben levegőn szárítjuk.

Teljes száradás után egészen finom lakkozó ecsettel 8–10 százalékos shellakoldattal kenjük be az ezüstreteget. A lakkréteg megszáradása után még egyszer bekenjük. A shellak védi az üvegre felvitt ezüstreteget.

A shellakrétegre további védőréteggül benzines vaslakkot alkalmazhatunk.

*

Az előbbieken ismertetett II. számú oldatnak Seignette-só oldat helyett a következő is használható:

50 gramm kristálycukrot feloldunk 600 milliliter vízben és hozzáadunk 20 milliliter tömény salétromsavat (cc. HNO_3), majd az oldatot 3 percig forraljuk és utána lehűtjük.

Ebből az oldatból viszont egy térfogatrészt kell venni négy térfogat-rész I. sz. oldathoz, tehát itt az arány 1:4.

Az összeöntött I. és II. oldatot nem lehet tárolni, hanem mindig csak annyit készítsünk belőlük, azaz öntsünk össze, amennyit az üveglapra elhasználunk, mert az ezüst kiválása az oldatok összeöntése után mint láttuk is — rövid időn belül megkezdődik.

Az ezermester tükör, ha jól sikerült: elégedett arc pillant vissza ránk belőle.

n — s

Az időjárás viszontagságainak kitett táblák, kapcsolóalátétek élettartama, a különböző használati tárgyak értéke nagyot nő, ha azokat zománcbevonattal készítjük el.

A zománcozás — egyszerűbb formájában — nem más, mint a fémtárgyak felületére megolvasztás útján felvitt üvegréteg. Az üveg általában 700 C fok körül megolvad. Ugyanakkor az egyszerűbb forrasztóeszközök — így a benzínlámpa, a levegő-világítógáz pisztoly, a butángáz-pisztoly — lángjának hőmérséklete ennél jóval magasabb. (1. ábra.)

Az ipari zománcozás elektromos vagy gázfűtésű kemencékben történik. Kis tárgyak bevonásánál megfelel egyszerűbb, magunk készítette kemence is. A kemence nagyobb konzervdobozból készül úgy, hogy a doboz egy részét hosszában lemezvágó ollóval levágjuk. A fennéknél kis darabkát behajtásra meg hagyunk. (2. ábra.) Ezzel, ahol a hiányzó fedél miatt a megcsönkített doboz szilárdsága — különösen majd a melegítés során — csökken, huzalból készített rögzítőt dugunk a palástba fúrt lyukakon át a »kemencébe« — majd a huzalvégeket lehajtjuk.

Kemencénket gyúlékony anyagoktól távol erősítjük fel. Egyszerű felerősítést mutat a 2. ábra. Kisebb darabok zománcozásához készítsünk a kemencébe illeszthető huzalhálótartó rácsot is.

Zománcozási munkáinkat egyszerűbb, lehetőleg sima rézdarabokon kezdjük. A darab felületét kéz érintése nélkül csiszoljuk teljesen fémtisztára. Megfelel a csiszolópapírosos letisztítás, majd lefűvás is. A sima, tiszta felületre szórjuk fel az előzőleg már mozsárban lisztfinomságúra tört, kivánt színű üvegpórt. Ezután óvatosan, csipesszel helyezzük el a porral borított darabot a kemencében. Vigyázat, a port be ne szívjuk, az súlyos marást okozhat! (3. ábra.)

Később megpróbálkozhatunk azzal is, hogy a porrétegbe hegyes végű fapálcával figurákat rajzolunk. (4. ábra.) Beégetés után ezek a színes zománc alól a fém eredeti színében csillannak majd ki.

Zománcozás OTTHON

A beégetést erős, de a port el nem fújóra beállított lánggal, a fémlemezről hevítve végezzük. Mikor a lemez meggyiprosra színeződik, az üvegporszóró megolvad a bevonat kész. A darabot a kemencében hagyjuk kihűlni.

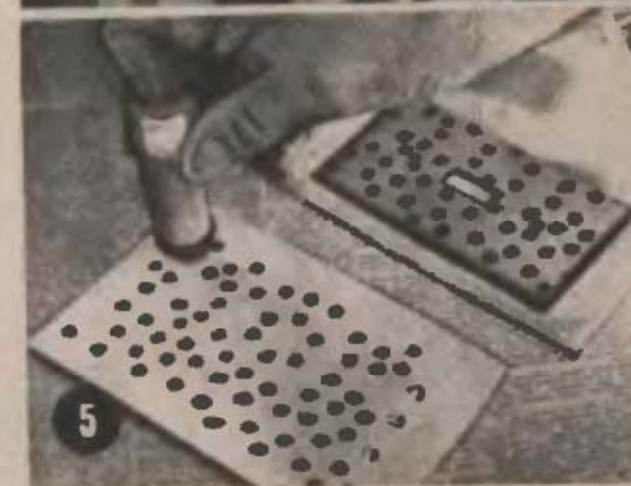
Második színt úgy vihetünk fel az alapszínre már zománcozott darabra, hogy kihűlés után, sablonon keresztül, hintőporszóróval szórjuk fel azt. Utána a darabot még egyszer kiégetjük, hogy most már a második szín is megolvadjon, hozzákössön az alaphoz. (5. ábra.) Első próbálkozásnál kiválóan megfelel egy kilyukasztatott papírlap is.

A melegítés során a lángot lassan, de állandóan ide-oda mozgassuk a darab vagy a háló alatt, hogy a kemence belseje egyenletesen melegedjen.

A zománcozás ilyen formájában egyszerű, csupán figyelmet és óvatosságot kívánó munka. Bonyolultabb, ívelt, mindkét oldalukon bevont darabok készítésére természetesen nem vállalkozhatunk. Ahhoz már speciális zománczóanyagok és eszközök szükségesek. 1 dm²-nél nagyobb felületek bevonását ugyancsak kerülünk kell, mert azok felmelegítése — egy lánggal — már alig lehetséges.

A kisebb darabok, érmek, jelvények, táblácskák házi készítésével azonban nemcsak elismerést, de örömet is szerezhethetünk magunknak, hozzátartozóinknak.

Befejezésül ismételten felhívjuk a figyelmet a tűz- és égésveszélyre. Ezért óvatosan, megfontoltan bánjunk a lánggal, ha a darabokkal, a kemencével. Jó, ha a közelben van oltóvíz és szilárd, felbillenésmentes helyet, állványt készítünk a melegítőszerszámnak!

Othton, vagy munkahelyünkön elfoglaltságunk közben gyakran jó lenne egy csésze tea. Sajnos nem érünk rá elkészíteni. A megoldás: a merülőforraló.

A merülőforraló legfontosabb tulajdonsága a jó hatások. Ha kívülről melegítünk edényben vizet, akkor igen sok hő a levegőbe távozik. A merülőforraló esetében a hőenergiaforrást teljesen körülveszi a melegítendő folyadék, a víz, így minden leadott kalória csak a vízben keresztül juthat ki az edényből.

Az alap gondolat a következő. Ha egy pohár ivóvízbe mérőszondát helyezünk és váltóáramú ellenállást mérünk 50 Hz-en, azt találjuk, hogy az akkor sem kisebb 4-500 Ohm-nál, ha a szondákat pár mm-re közelítjük egymáshoz. Ha a szondák a pohár átellenes széleinél vannak, akkor az ellenállás több ezer Ohm. Ha tehát ivóvízbe 100 Ohm-nál kisebb, két végén szigetetlen csatlakozással ellátott, oxidált huzalból készült ellenállást merítünk, arra 50 Hz hálózati váltófeszültséget kapcsolunk, akkor az áram legnagyobb része nem a vízben, hanem az ellenálláson fog átfolyni. Ha az ellenállást mint fűtőtestet méretezzük és megfelelő feszültséget kapcsolunk rá, hőteljesítményt fog leadni. Vigyázat! A víz a földhöz képest mért feszültsége 220 V tápfeszültség esetén 100 Volt is lehet! Tehát forralónk csak szigetelő edényben használható és melegítés közben a vízbe nyúlni veszélyes!

A forralót a következőképpen készíthetjük el. Kiszámítjuk a felvett teljesítményhez szükséges ellen-

$$\text{állást: (Ohm.) } R = \frac{U^2}{N}$$

$$\text{Az áram átfolyó áram: (Amp.) } I = \frac{U}{R}$$

Ezután kiszámítjuk a szükséges huzalkeresztmetszetet. A tapasztalat azt mutatja, hogy tekintettel a vízűtésére krómnikkel hu-

Egy perc ALATT forr a víz

zal esetén megengedhető $q = 50-60 \text{ A/mm}^2$ áramsűrűség. Ezzel a huzalkereszt-

$$\text{metszet: (mm}^2\text{) } Q = \frac{I}{q}$$

$$\text{a huzal-átmérő: } d = \sqrt{\frac{4Q}{\pi}}$$

Például: ha a teljesítmény $N = 1000 \text{ Watt}$, $U = 220 \text{ Volt}$,
 $R = \frac{220^2}{1000} = 48,4 \text{ Ohm}$, $I = 455 \text{ A}$.

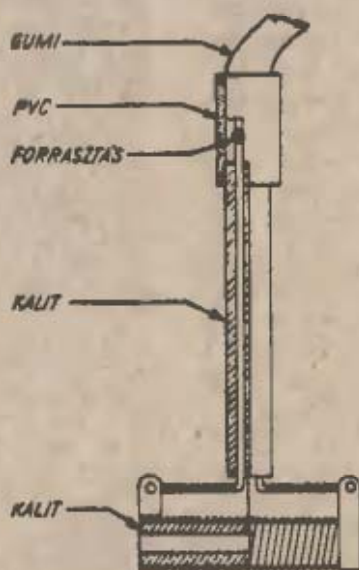
$$\text{Ha } q = 60 \text{ A/mm}^2, Q = \frac{455}{60} =$$

$0,07 \text{ mm}^2$. A krómnikkel huzal fajlagos ellenállása $\rho = 1,1$.

Igy a szükséges hossz

$$l = \frac{48,4 \cdot 0,07}{1,1} = 3,08 \text{ m}$$

Oxidált huzalt alkalmaztunk, hogy menetet menet mellé csévélhessünk. A

csévétést egy 12 Watt bilincses kalított ellenállás teszi. A lesabott ellenállás-huzalt feszesen és szorosan felcsévéljük és a végeket a bilincsekkel leszorítjuk. Vigyázzunk, hogy jó érintkezést biztosítsunk, ami később sem oxidálódhat. Az elvezetést készítjük $d = 1 \text{ mm}$ zománcozott rézhuzalból, amiről minél kisebb felületen távolítsuk el a zománcot, és forrasztással erősítsük a bilincsekre. A cinn fussa be az egész csúszasz részfelületet. A rézhuzalra a mintapéldánynál kb. 6-7 cm hosszú páka-betétkivezető kerámia-csővet húztunk, ennek végénél pedig kéterű flexbilis gumákábelt forrasztottunk a merev rézhuzalra. A toldást PVC csővel fedjük. Hálózati csatlakozóként villásdugó szolgál. A vízbeérő alkatrészeknél irányadó szempont az, hogy nem lehetnek olyan anyagból, amiktől a víz szennyeződhet vagy ízt vehet fel (pl. gumi, textilszigetelők, vörösréz, PVC stb.). A forraló összeállítási vázlatát az ábra mutatja.

Hogyan használjuk?

Szigetelőedénybe vizet töltünk, belehelyezzük a forralót, úgy, hogy csak a kerámia-cső felső feléig érjen a víz, majd rákapcsoljuk a hálózatot. Erős zúgással indul meg a heves melegítés. Egy pohár vizet kb. 1 perc alatt zubogó forrásba hoz az 1000 Wattos melegítő. Természetesen kisebb teljesítmény is megfelelő. Új forralónkat egyszerű alapos kifőzés után ivóvíz, teavíz, stb. melegítésére is használhatjuk. Azonban vízben kívül más folyadékot ne melegítsünk, mert az esetleg kicsapódó anyagok régnak a fűtőtestre.

Több éves tapasztalatunk azt mutatja, hogy kis merülőforralónk kellő elővigyázatosság mellett igen jól használható. Vajna Pál

TÉLI

ABLAKTÖMÍTÉS

Itt a tél. Gyorsan és olcsón saját magunk is elvégezhetjük ablakunk tömítését.

Néhány méter, kerékpárhoz való 4 mm-es szelepgumit és egy tekercs 30 mm széles szigetelőszalagot veszünk. Lemérjük ablakunk alsó és felső fapárkányát ott, ahol a szárnyakkal érintkezik. Alul is, felül is 2-2 db. tömítést alkalmazunk, mert így könnyebb elkészíteni, mint 1-1 darabból.

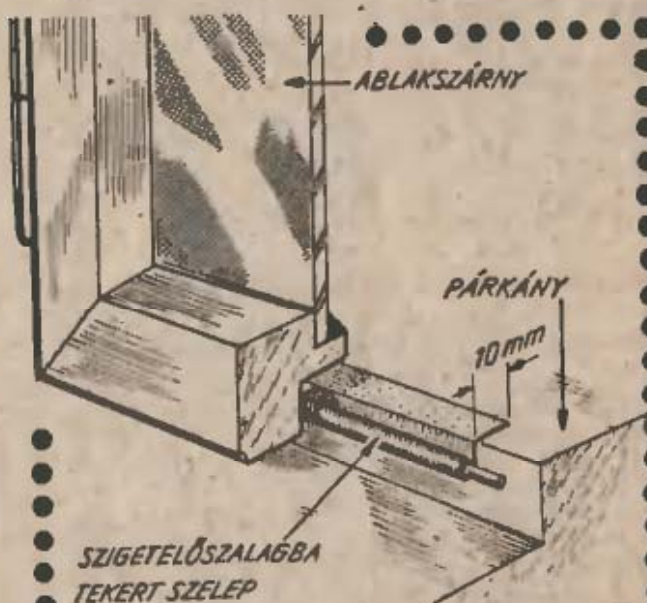
Fődaraboljuk tehát a gumicsövecskét megfelelő méretre. Ezután a szigetelőszalagot vágjuk méretre és kifeszítve lefektetjük az asztalra, ragacsos felével felfelé. Ezután a gumicsövecskét vágjuk pontos méretre, melybe kiegyenesített 1,5 mm-es vas- vagy acéldrótot dugunk be úgy, hogy a cső másik végén kibújjon. Ez azért kell, hogy a rugalmas gumicsövet egyenesen tartsa.

A kifeszített szalagra a szélétől kb. 8 mm távolságban annak hosszában óvatosan ráfektetjük a gumicsövecskét és a szigetelőszalagot végig ráhajtjuk úgy, hogy azt teljesen ölelje körül, sőt azon túl érve még 1-2 mm szélességben ragadjon meg a szalagon. Most újrainkkal még egyszer jól ragasztgassuk végig és a drótot húzzuk ki belőle. Kész a tömí-

tésünk, csak a megfelelő helyre kell fölragasztani, amit úgy végzünk, hogy a szalag 1 cm. szélességben az ablak vízszintes részére, a gumicsöves része pedig derékszögben lehajtva a függőleges részhez kerüljön.

Ugyanígy csináljuk meg a többi darabokat is. A függőleges tömítést az egyik ablakszárnyon alkalmazzuk, szintén 2 darabból. A fent közölt ablakszigetelő előnyei: olcsó, gyorsan el lehet készíteni, nem kell apró szögekkel bajlódni és teljesen érzéketlen a vízzel szemben, nem úgy, mint másfajta textilből való tömítők.

Ablakaink tömítésével melegebb lesz lakásunk és tüzelőanyagot takarítunk meg.
Vadkerti Endre

GURULÓ TÜZELŐANYAG LÁDA

A	LÁDA	1	FA	350x250x500x350
B	TALP	2	FA	20x90x350
C	KERÉK	4	FA	φ40x20

Nem kell cipelni a lakásban a tüzelőt, ha gurulóládában tartjuk.

Valamilyen kis ládikó minden háznál akad. A tüzelőanyag tároló láda aljára négy fakereket szerelünk. A kerekeket faasztergályozzuk, vagy kimustrált játékautóról kölcsönözük.

Négy darab 80 mm hosszú, 5 mm vastag drótszegekből készítjük a kerekek tengelyeit. A tengelyek furatait a megfelelő helyeken előfúrjuk.

Ebenführer Jenő
nyugdíjas műszerész

Még az általános iskolába járó VII. osztályos pajtás is hozzáfoghat, ha tanul gyakorlati foglalkozást. A műveletek többségét ismeri (reszelés, csavarás, hajlítás, fúrás, szegecseles stb.), legfeljebb a menetvágás okozhat egy kevés gondot.

A LÁBAK ELKÉSZÍTÉSE

Mindenekelőtt a szükséges hosszúságot szabjuk le (3 db 900 mm-es). Pontosan megjelöljük a hajlítási éleket s a furatok helyét. Tetszetős csavarást is alkalmazhatunk kb 100 mm-es szakaszon. A hajlításhoz erősebb satut használjunk.

A TARTÓHÜVELY

Feladata: összefogja a lábakat, tartja az asztalkát, és állítható magasságban rögzíti a lámpatartó szárát. A hüvelyen pontosan meg kell jelölni a kerület egyharmad-egyharmad részeit a lábak szerelése számára. Minden láb számára két-két furatot készítünk, s abba menetet metszünk. (M5-ös csavar számára 4,1 mm átmérőjű furat szükséges.) A hüvely hosszúságának közepén a tartószár rögzítőcsavar számára is menettel ellátott

ANYAGSZÜKSÉGLET:

Fémanyagok:

3 db 900 mm-es idomacél, hatszög keresztmetszetű (laptáv: 10 mm), vagy ehelyett 8×8 mm-es négyzetes keresztmetszetű idomacél.

Kb. 1200 mm 5×5 mm-es négyzetes keresztmetszetű idomacél.

300–400 mm hosszú pánccső, kb 15 mm külső átmérővel.

150 mm hosszú pánccső, kb. 20 mm külső átmérővel.

10 db M5-ös csavar.

3 mm-es vashuzal, csapoknak.

0,8 mm-es feketelemez, zárókupakoknak.

Kb. 2000 mm hosszú forrasztható huzal (3 mm átmérőjű), ernyőnek. (Horgonyzott acél vagy réz.)

120–150 mm hosszú, 5–6 mm széles forrasztható szalag, ernyőhöz.

Kb. 400 mm hosszú, 0,8×20 mm szalagvas, tartólanthoz.

Villamoszerelések:

1 db közcsavaros foglalat.

1 db körtekapcsoló.

1 db villásdugó.

1 db izzó.

PVC-huzal, kéteres, tetszés szerint (kb. 4 méter).

Egyéb anyagok:

Mérnöki rajzpapír, ernyőhöz.

Műanyaglap vagy üveglap, a kb. 350 mm átmérőjű asztalkához.

Vastag, színes fonál az ernyő varrásához, díszítéséhez.

ÁLLÓLÁMPÁT

készítünk

1–4. sz. ábrát
lásd a II. borítón

furatot kell készíteni. A tartószárát rögzítő csavart, ha megfelelő szárnyascsavarrunk nincsen, könnyen elkészíthetjük. 5 mm átmérőjű huzalból megfelelő darabot (kb. 30 mm) levágunk. Egyik végét fémfűrészsel bevágjuk, abba kivágott és reszelővel kiigazított lemezt helyezünk. Vékony fúróval átfúrjuk, vashuzallal szegecseleljük. Másik végére M5-ös menetet vágunk. (A tartóhüvelyt l. 3. ábra.)

A MEREVÍTŐ GYŰRŐ

Lámpánk enélkül is elég szilárd, azonban mégis szebb, tagoltabb a tárgy, ha a lábak között megfelelő magasságban merevítőgyűrűt alkalmazunk.

3×10 mm-es szalagvasból gyűrűt készítünk, majd beillesztjük a lábak közé. Ezt követően jelöljük meg a szükséges furatok helyét, mind a lábakon, mind a gyűrűn. Pontozás után készítsük el a furatokat, a gyűrűn a menetet is.

A TARTÓ SZÁR

A pánccsővet 900 mm hosszúságban lefűrészleljük. Ezután el kell készíteni a foglalat helyét, és a kapcsoló számára szolgáló kivezetés furatát. A közcsavaros foglalat menetes részét jól beszorítjuk a tartószár végébe. Ha a cső belső átmérője nagyobb, mint a menetes rész külső átmérője, megfelelő csődarabkát iktatunk közbe. (A beszorítást melegítéssel végezzük.) A körtekapcsoló kivezetéséhez furatot készítünk (egyik a villásdugótól, másik a foglaltól.) (4. sz. ábra.)

AZ ASZTALKA PEREME

Az asztalka lapját üvegből vagy műanyaglemezből készítjük. Közepén megfelelő átmérőjű lyukat fúrunk a tartószár számára. A 35 mm átmérőjű üveglaphoz 1160 mm 5×5-ös anyagot használunk. A kerület kiszámítása után (vagy a szalagvason egyszeri körülhengerítés után) az anyagon megjelöljük a záróméretet. Ehhez azonban hozzá kell számítani körülbelül 20 mm-t a ferde illesztés számára. Ezután fűrészsel levágjuk a szükséges hosszúságot. Amennyiben csavarással kívánjuk díszíteni a peremet (pl.

három helyen, 100 mm-es szakaszokon), úgy még egyenes állapotban kell ezt elvégezni. Ezek helyét is meg kell jelölni. Ezt követően kell lehetőleg megfelelő átmérőjű sablonon (pl. kerek ülőlappú, rossz széken) köralakban meghajlítani a peremet. A kész peremet illesztjük a tartólabakra. A perembe súllyesztéssel szegecseljük be a 3 mm-es huzalból készített csapokat. A csap másik vége a tartórész 3 mm-es furatába súllyeszthető.

(Az asztalka peremét l. 4. ábra.)

AZ ERNYŐ

Szalagvasból (1×20 mm) tartólantot hajlítunk (2. sz. ábra), attól függően, hogy az égőt milyen mélyen helyeztük el az ernyőben.

Az ernyő számára két karikát készítünk. (5. sz. ábra.) A leírásnál a nagyobb karika átmérője kb. 350 mm, a kisebbiké kb. 120 mm. Természetesen az ernyő formája lehet tetszőleges is. A megfelelő kerületméret szerint leszabjuk a forrasztható 3 mm-es huzalt. Ha nincsen megfelelő átmérőjű csövecske, akkor ónozott felületű konzervdobozból vágjunk 10×10 mm-es lapocskát, amiből kis »muffot« alakíthatunk. Ezután elvégezzük a forrasztást. Nagyobb karikába azonban az átmérőnek megfelelő rögzítőszalagot kell beleforszasztani. Ez a szalag az összeszerelésnél felfekszik a lantra. A tartólantra egy M5 csavarral fogjuk rászorítani, ezért a szalag közepére 5-ös furatot kell készíteni. A szalag végeit kerekre meghajlítjuk, s így szemet képezünk a karika számára. Majd fogóval rászorítjuk a karikára, aztán forrasztjuk.

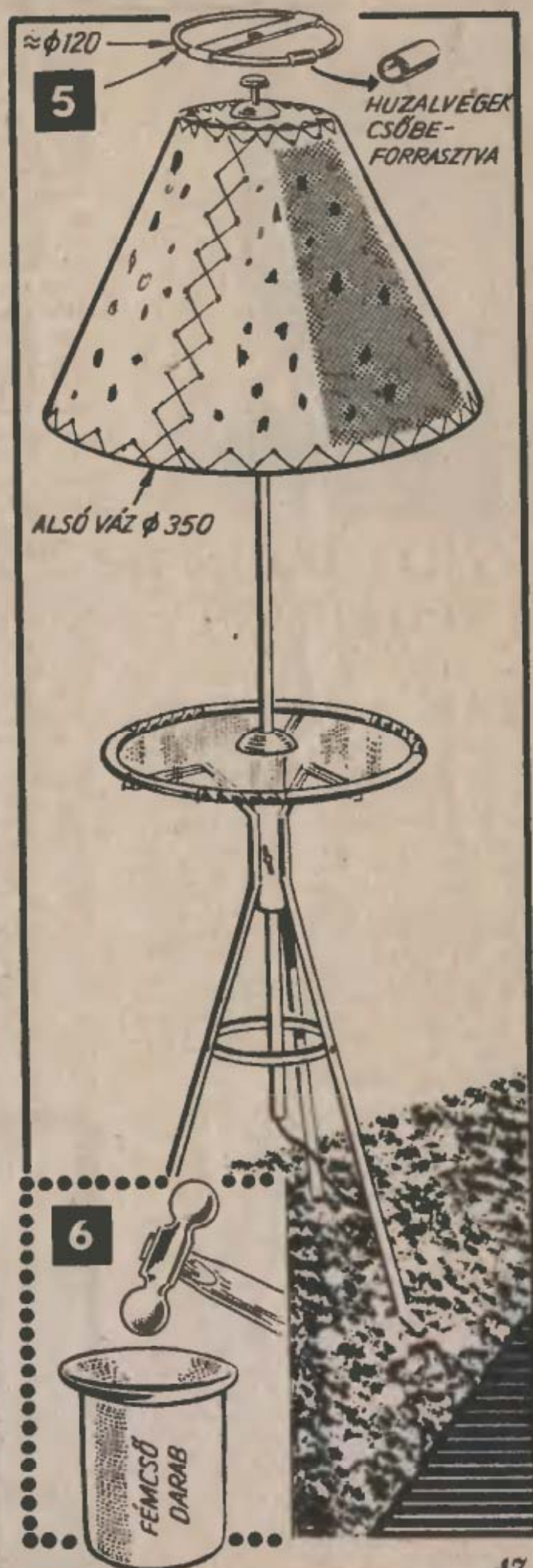
Az ernyő szabásrajzát a karikák méretétől függően kell megszerkeszteni. (Csonkakúp palástja.) Nagyon szép lesz ernyőnk, ha könnyebb olajjal (étolajjal) a papír mindkét oldalát többször jól átörzsöljük, ezután láng fölött óvatosan (meg ne égjen!) mozgatva melegítjük. Így a papír szerkezete fokozatosan kirajzolódik, s enyhén krém színű tónust kapunk.

Az ernyő karimáira a papírt egyenletes öltésekkel, színes fonállal vagy vékony szalaggal felerősítjük.

A ZÁRÓKUPAKOK KÉSZÍTÉSE

Szebb lesz az állólámpánk, ha az asztalka középső furata és az ernyő fölött gömbhéjszerű zárókupakokat alkalmazunk. (6. sz. ábra.) Ehhez 0,8 mm-es hulladék feketelemez-darabok megfelelőek. A kívánt nagyságú kört lemezvágó ollóval kivágjuk. Azután csődarab végén kidomborítjuk. Az előre megjelölt közép-pontban nagyméretű fúróval a szükséges méretű furatot elkészítjük. (Az ernyő zárókupakját 5 mm-es fúróval fúrjuk, mert a szerelés M5 csavarral történik. Az asztalka kupakjánál a tartószár átmérője határozza meg a furat méretét.)

Kálmán György
Tóth György József

NYÍLÓ JÁCINT, TULIPÁN

Nyíló virág, télen különösen az illatos jácint a legszebb szobadísz. Nem kell drága pénzen vásárolnunk, gondossággal és kis hozzáértéssel magunk is hajtathatunk jácint, vagy tulipán hagymákat.

A cserép nagysága, amelybe a jácint hagymákat egyesével, a tulipán hagymákat hármassal ültetjük, 10–11 cm legyen. Az ültetéshez homokkal kevert komposzt földet használunk. A hagymákat úgy helyezzük el, hogy azok csúcsa a cserép szélével legyen egy magasságban. Az ültetést beöntözzük, majd üres cseréppel letakarva a lakás hűvösebb helyén tartjuk, 2–3 hétig, hogy a hagymák meggyökeresedjenek.

Ha a hagymák csúcsai kissé fejlődésnek indultak, vihetünk belőlük hajtásra a lakásba. A meleg szobában továbbra is cseréppel lefedve sötétben tartjuk. Mielőtt a hagyma csúcsa elérné a borító cserépet, sötét papírból sapkát helyezünk rá. Erre azért van szükség, mert korai hajtásnál, világos helyen a virág szára nem nő meg, csak a levelek, a virág »ülve« marad. Ha a virágszár 8–10 cm magas, vagy az alsó virágok már nyílni kezdenek, levehetjük a sapkát. Az öntözésre nagy gondot fordítsunk, mértékletes legyen, mert a túlóntozás is, a kiszáradás is káros. A kinyílt virágok nyílásidejét úgy tudjuk megnyújtani, ha világos, de nem napos, hűvös, 10–15 C fokos helyet biztosítunk részükre.

a - gy

NÉHÁNY FORINTBÓL

Mutatós, ízléses virágállványt készíthetünk a MÉM telepeken kapható ún. »periodikus betonacél« hulladék felhasználásával. Az acélszalag különleges bordázott felülete igen érdekes külsőt ad bútordarabunknak.

Munkánk kezdetén az állvány tetejére kerülő cseréptálat szerezzük be. Állványunk 22 cm átmérőjű tálhoz készült.

Először a felső karikát készítjük el, majd a lábak lezabása és hajlítása következik. Vigyázzunk, az acél keménysége olyan nagy, hogy ezt az utóbbi műveletet csak pirosmeleg hőfokon végezhetjük eredményesen.

Végül a hegesztés következik. A felső karikán bejelöljük a lábak felső részének, majd a munkasztalra rajzolt körön a lábak aljának helyzetét. Hegesztés után kartonpapírból vágott szögmérővel ellenőrizzük a lábak azonos szögállását.

Elkészíthetjük állványunkat oly módon is, hogy a lábakra egy-egy karikát hegesztünk. Ezeknek átmérőjét úgy válasszuk, hogy egy-egy (esetleg különféle méretű) virágcserepünk alá való tálca kb. $\frac{2}{3}$ részig csússzon bele.

A kész állványt vaslakkal, vagy fekete kerékpárzománcsal festjük. Anyagszükséglet az állványhoz: 8 mm átmérőjű periodikus betonacél 1,20 m h. 3 db, 0,75 m h. 1 db, cseréptál 22 cm átmérőjű 1 db.

Anyagszükséglet többlet az oldalsó cseréptartókkal: 8 mm átmérőjű periodikus betonacél 0,35 m h. 3 db.

S-1 T-3

Besz

sa

Fűrészeljünk ki 45 cm széles sim mind a négy sarlaskolal derékszög átlója mellett ugy le a sarkokat. I nyolcszögletű aszt náljunk hozzá 4 bat. Aki tud eszt lyítse a lábakat. akár szögletes, felé keskenyedő fiózzátartozik az az asztallap egyll beillesztésre szán megfelelően kerel ki, oly módon, ho harmadrészig b gyen. Végül a lá rúbb módon — szük bele az aszt ne egészen függő felé haladva szét a modern vonal azért is, mert ig sabban áll az as vigyázzunk, hogy kijebb, mint az kor könnyen b már nem marad egyik sarokba be örökzöldet a ny és dohányzókész között kész a ké szélgetősarok.

D

HULLADÉKBÓL

Hulladékból könnyedén készíthetünk tetszetős formájú virághajtványt.

Anyaga: bármilyen keményfa.

Alkatrészel:

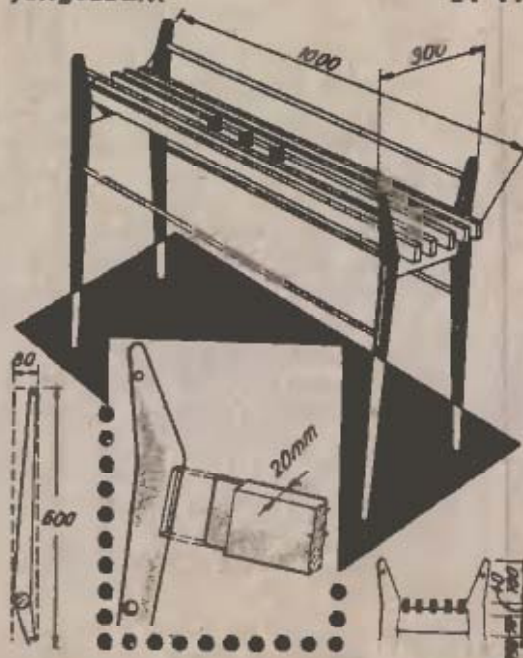
- 4 db láb,
- 4 db hosszú összekötőléc,
- 5 db rácléc,
- 2 db rövid összekötő.

Készítése:

A 4 db lábat megfelelő formára kifűrészelve. Nagyzó, majd simító gyaluval kör-keresztmetszetre gyaluljuk. A kigyulult lábakat szinlő pengével kidolgozzuk, hogy a láb felülete teljesen sima legyen.

2 db láb közé összekötőt csapolunk be. Az így elkészített páros láb közé hosszúságuknak megfelelően 4 összekötő lécnél lyukat fűfúrunk, majd a léceket beemvezzük. A két rövid összekötőre 5 db ráclécet facsavarral ráerősítünk. A lábakat feketére pácoljuk, a többi alkatrésze természetes színben marad.

Politurezással vagy lakkozással fényezzük. F. V.

VIRÁGHAJTATÓ BURA

KÉRDÉS:

Hogyan hajtassunk növényt a szobában?

Hogyan teremtsünk megfelelő pára- és hőmérsékletviszonyokat?

A VÁLASZ: a házi virághajtató búra.

Két-három mmi-es átmérőjű drótvázra ráhúzott polietilén zacskó vagy a befőttek leköttözéséhez használatos »celofán« lesz a burkolat. A levegőcseréhez alul felül egy-egy fél cm² nyílást vágunk. A burkolatot nem szabad szorosan a drótvázra húzni. A búra alá nem rozsdásodó anyagból tálcát helyezünk, erre kokszt, fűrészport, vagy mohát teszünk, amit gyakran öntözünk, hogy a megfelelő pára- és hőviszonyokat biztosítsuk. Az egészet fűtőtestre, cserépkályhára, vagy meleg helyre helyezzük.

A hajtás elején a növényeket sötétben tartjuk, majd fényt is adunk nekik. Hajtásnál 8-10-es cseréphez (tulipán, tavaszi sáfrány stb.) 16×16 alapú, 18 cm magas váz a megfelelő. Nagyobb cserépekhez szaporításhoz a 25×25×20-as méret. A műanyagbevonatot varrhatjuk, Műpick-kel ragaszthatjuk, esetleg műanyaghegesztővel lehet összehegeszteni.

A drótváz alakját és méreteit tetszés szerint, egyéni igényeinkhez mérve lehet változtatni.

Hódi Jenő

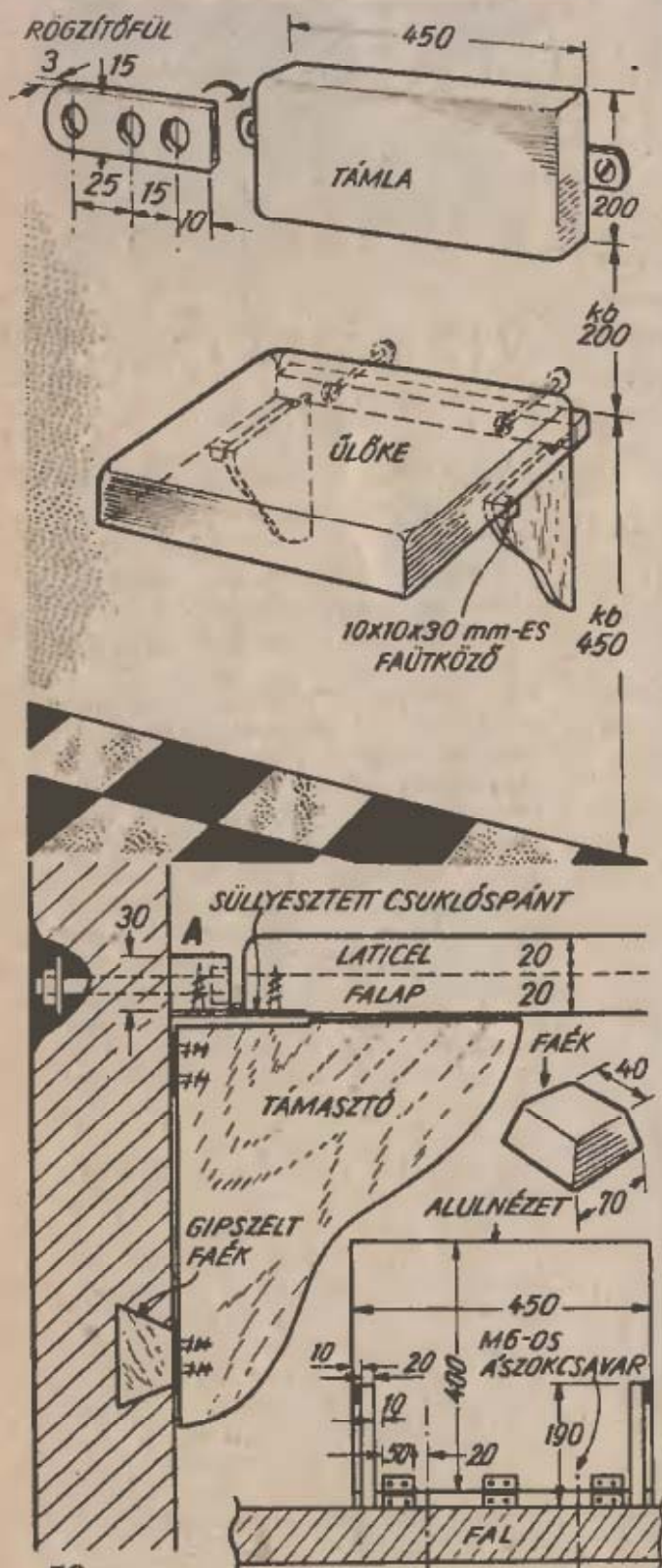
Élgető rok

egy 30 cm hosszú, falapot. Helyezzük rához egy egyszerű vonalzóval és annak segítségével fűrészelve a modern formájú állapotot kapunk. Csak 60 cm hosszú lámpa, az gömbölyű, de akár gömbölyű, de felül felülre legyen, mert ez is a formához. Ezután a végétől 20 cm-re a cserép méretének megfelelően fűrészelve a nyílást fűrészelve a cserép kb két-ötösüllyeszthető lebakat a legegyszerűbb facsappal illesztjük. Am a lábak megbeszélésén, hanem le kelljenek. Ez nemcsak miatt fontos, hanem sokkal biztonságosabb. Arra azonban a lábak ne álljanak az alaplappal, mert aközben lehetünk. Ezekután a hátra, mint az állítani, beletenni az állába, egy terítővel lettel, két kis fotel helyettes, meghitt be-

Kangyal Györgyné

felhajtható

KONYHASZÉK

A lakásigényeket világszerte csak nagy nehézségek árán tudják úgy-ahogy kielégíteni. A helyzet javítása céljából csökkentik a lakások alapterületét, így azonos anyagfelhasználással és munkával több lakás állítható elő.

A méretek csökkenése maga után vonta a bútorszám változását is. Eltűnőfélben vannak a hagyományos kombinált szekrények, ebédlőasztalok és konyhakredencék, és helyükbe részben beépített, részben kisebb, praktikusabb bútordarabok lépnek. Megváltozott egyes helyiségek rendeltetése is, így a mostanában épülő lakások zöme úgynevezett lakókonyhával vagy étkezőfülkés konyhával készül. Főképp ilyen konyhák részére alkalmas a most ismert:ített szék. Használaton kívül lehajtható és nem foglal helyet, tartós és könnyen tisztán tartható.

A munkát a faalkatrészek elkészítésével kezdjük, majd az ülőket a tartóléccel összeszereljük, a támlára felcsavarozzuk a rögzítőfüleket, és a támasztókra is fel tesszük a csuklós pántokat. Ezután következhet az egyes darabok falra szerelése. Itt a sorrendet a tartóléccel kezdjük, majd alája szereljük a támasztókat. Ügyeljünk a pontos elhelyezésre, hogy az ülőke egyenletesen feküdjön fel mindkét támasztóra. Végül a támlát helyezük el. A rajzon »A«-val jelölt helyeken lehetőleg a falon keresztülmenő vascsavart alkalmazzunk, a többi helyen tiplí is elég.

A kész szék látható felületeit olajfestékekkel és lakkal mázoljuk. A rétegek teljes száradása után készítjük a kárpitozást. Tartós vászonból a deszkalapokkal egyező méretű zacskót varrunk, és lószőrrel megtöltjük. A már lezárt zacskót a helyére tesszük, és helyenként kárpitoszeggel rögzítjük. Ezután a műbőr-huzatot feszítjük fel a hátsó, illetve alsó oldalon szegezve.

A kárpitozást lószőr helyett 1,5 cm vastag laticel-lappal is megoldhatjuk, ez valamivel drágább, de kényelmesebb.

Sátorhelyi Tamás

ANYAGJEGYZÉK:

Ülőke 1 db 45×40×2 cm; Támla 1 db 45×20×1,5 cm; Támasztó 2 db 19×22×2 cm; Tartóléc 1 db 2,5×3×45 cm; Ütközőléc 2 db 1×1×3 cm; Rögzítőfül a támlához 2 db 15×3×60 mm; Ászokcsavar, 2-2 db alátéttel és anyával 2 db M6×60; Csuklós pánt 2 db 40×40; Csuklós pánt 3 db 50×50; Süllyesztett fejű csavar 12 db 4×40; Süllyesztett fejű csavar 12 db 4×20; Süllyesztett fejű csavar 6 db 4×18; Süllyesztett fejű csavar 4 db 3×25; Vászon 2 db 45×45 cm; Vászon 2 db 25×45 cm; Lószőr vagy laticel; Műbőr 1 db 55×55 cm; Műbőr 1 db 55×35 cm; Kárpitoszeg 0,1 kg; Tiplí 4 db 7×7×4 cm.

HÁZI LAKBERENDEZŐ

Debrecenbe kéne menni

Munkában a porcelán-festő szakkör! Matiscsák Marika, a Csokonai Gimnázium harmadikos művészi »peccselés« közben. Aki győzi a ügyességgel, izléssel és nem utolsó sorban türelemmel, — csinálja utána!

Ezt mondogatják a Hajdú városokban, a Debrecenhez közel eső községekben, a fúró-faragó barkácsoló emberek. Híre kelt, hogy leltározzák az MHS-boltot és átalakítják ezermester-boltra.

A példát a budapesti Ezermester Bolt adta.

A boltbeli szaktanácsadó szolgálatra is a pesti példából nyertek ösztönzést a debreceniek. A pedagógusok már készülnek rá.

Szakfelvilágosítás és többféle áru, választékosság várja a barkácsolókat Debrecenben is.

Az iskolai szakkörökben különös örömet keltett a hír. A szakköri diákok rendszeres barkácsolók. Akár a könyvesboltban a szenvedélyes könyvbarátoknak a böngészés, az Ezermester Boltban is kedves és hasznos időtöltésnek ígérkezik a barkácsoló számára, ha maga kereshet a szerszámok, alkatrészek, vegyszerek között.

Annak látszik a kiskunfélegyházi OFOTERT bolt pultja mögött. Úgy is kezelik. És hogy mégse úgy kezeljék, közreadjuk Horváth Erzsébet pedagógus levelét.

»Szeptember óta járjuk az OFOTERT és egyéb szaküzleteket, hogy MOMETTA II. jényképezőgépinkhez fémorsót vásároljunk. A válasz mindenütt egyhangú — nincs — nem gyártják.

Igy fotokörünk munkája a gép miatt lehetetlenné válik, a tagság kesereg, hisz oly sok

Filléres ügy

szép terü füstbement) Bánatunk ma fokozódott, mert leesett az első hó is, de fémorsó híján nem tudunk téli felvételeket készíteni. Ismételten kérem az Ezermester segítségét a Kiskunfélegyházi Kállai Éva leánykollégium fotoköre nevében.» Azóta, hogy a levelet megkaptuk valószínű már megérkezett Buda-

pestről az OFOTERT Központ intézkedésére — utánvétellel a kívánt fémorsó, mert gyártják is, van is, csak éppen meg kell rendelni.

Azt sem tartjuk lehetetlennek, hogy egyetlen vevő kívánságára annak az egynek hozassa meg a Kiskunfélegyházi OFOTERT Bolt, vagy más vidéki szaküzlet a kívánt árucikket.

Mutatósabb talán nagy árumennyiségben számolni és nagy összegekben gondolkodni, de nem mindig rokon-szenves.

1 A kész óriáskerék.

2 Csigapár a tartóbakra szerelve. (Ha egy csigapárral gyors a fordulat, még egyet be kell iktatni!)

3 Az alapdeszka, a teleppel és a kapcsolóval

4 A kerék összeszerése és az utasszállító kosarak.

AZ ÓRIÁSKERÉK

Kedves kis játék az óriáskerék, a vidámparkok eleven hangulatát idézik a gyermekszobába.

25 mm vastag deszkából kivágjuk a 300x220 mm méretű alaplapot. Erre szereljük majd a kerekeket tartó bakot és a motort. Keréknek 2 db 1 mm-es 260 mm átmérőjű alumínium- vagy vaslemezt vágunk. Majd 8 db 16x260 mm-es csíkot vágdosunk, hogy összefogják átlós irányban a kereket. Ezután 6 mm átmérőjű és 4 mm furatú csövecskéből levágunk 9—100 mm hosszú darabot. Ehhez 4 mm-es huzalból 8 106 és 2 160 mm hosszú darabot vágunk. Végül a két körívet egymástól egyenlő távolságra nyolc helyen, az összekötő-lemezkeket a két végén és középen 4 mm-es fúróval kifúrjuk és a kereket összeszereljük. A csövecskéket a két körív közé helyeztük, átugjuk a tengelyeket azokra rátesszük az összekötő csíkokat és szegecseljük a tengelyvégeket. A 150 mm-es tengelyt középre úgy erősítjük, hogy egyik vége 10 mm-re a má-

sik pedig 30 mm-re álljon ki.

A 2 db tartóbakot 10x10x2 mm-es szögalumíniumból, vagy szögvasból szabjuk és úgy hajlítjuk meg, hogy mindkettő magassága 220 mm legyen. Tetejükre egyegy 10 mm hosszú és 4 mm furatú rézcsövecskét erősítünk, amelyet 1 mm-es olajozófurattal látunk el. Ez lesz a csapágy. A bak alját 25—25 mm-rel hosszabbra hagyjuk 2 db 5 mm-es lyukat fúrunk bele és itt rögzítjük majd facsarókkal az alaplaphoz.

A 8 db utasszállító kosarat fémlemezéből is készíthetjük, de bármilyen kis műanyag edény alkalmas. Mindegyiket 4—4 db 1,5 mm-es huzallal úgy kapcsoljuk a kereket összekötő tengelyekhez, hogy könnyen mozogjanak. Az utasszállító kosár a tartó huzalokkal együtt 80—90 mm-nél ne legyen magasabb.

Az óriáskerék oldalán a csapágyból kiálló tengely végére egy 60—100 mm átmérőjű csigát erősítünk, alatta pedig közös tengely-

TERÜLJ, TERÜLJ ASZTALKA

Nővéreknek és fiatal anyukáknak ajánljuk ötletünket, hogy meglepjék vele kis testvérüket, vagy kisgyermeküketi Óvodéniük is hasznát veszik!

Mivel terítsenek gyermekuszonnához? Vásároljanak az egyik leértékelt áruk boltjában színes lenvásznot. Lehetőleg pasztell színt, világosszínt, rózsaszínt, vagy citromsárgát, halványzöldet, — olyan méretben, amilyen megfelel az uszonnaasztalra. Jó, ha még hat db 20x20-as szalvéta is kerül beöle. Az abroszt is, a szalvétákat is kirojtoszuk, — az abroszt 2 cm, a szalvétákat 1 cm szélessé. Utána az abroszra puha ceruzával gyermek ákom-bákomokat rajzoljunk és azokat tarka, — a vászon alapszínéhez illő fonállal szárítottással körülhímézzük. A szalvéták sarkába csak egy figurát hímézzünk, úgy, hogy mikor félbehajtsuk, jól lássék.

Ezzel az egyszerű ötlettel is vidámíthatjuk az ünneplé uszonna hangulatát. —X—

re egy nagyobb (80 mm) és egy kisebb (6—10 mm) csigát szerelünk U alakra hajlított csapágyba helyezve a tartóbak oldalához csavarozzuk. A motortengely végére kis csigát rögzítünk és az előzőleg elhelyezett nagyobb csigával egyvonalban az alaphoz csavarozzuk. Végül a motortengelyt a nagyobb csigával, a mellette levő kisebb csigát pedig az óriáskerék tengelyén levő csigával kötfük össze és a motor fordulátát így lecsökkentve máris üzembehelyezhetjük kész játékunkat.

A főlzállás megkönnyítésére kivágjuk a kerék alá — a két tartóbak közé — egy 100 mm széles, 200 mm hosszú, közepén 10 mm vastag ívelt deszkát. A motort vékony szigetelt huzallal kapcsoljuk össze a zseblámpaelemmel. A huzal egyik ágába kis lemezérintkezőt vagy egyéb rendelkezésünkre álló kapcsolót iktatunk be, ezzel végezzük az indítást, illetve a megállást. Ha a játékot alumínumból készítettük, akkor kifényezzük, ha pedig vaslemezről, akkor élénkszínnel festjük és lakkozunk. Színes zseblámpaizókkal ki is világíthatjuk az óriáskéreket.

Dobos Ferenc

Reszkess piszok!

Melyik foltnak mi az ellensége?

A mindennapi életben gyakran előfordul, hogy ruhánkon véletlenül foltot ejtünk. Hogyan szabaduljunk a folttól, melyik foltnak mi az ellensége?

TÖLTÖTOLL- és SZÍNESTINTA-foltnak alkoholos vatta, a szappanos szesz, vagy a hypo.

ATRACÉNTINTA-foltnak 10 százalékos káliumbloxalát-oldat (heresó) vagy ugyancsak 10 százalékos, kissé glicerines citromsav. Utána alapos kiöblítés.

TINTACERUZA-foltnak a nátrium-biszulfit-oldat, majd alkohol, s utána víz.

ANILINFESTÉK-foltnak 0,1 százalékos kállumpermanganát-oldat, majd 5 százalékos oxálsav-oldat, végül vízöblítés.

ROZSDAFOLTNAK 10 százalékos heresó, vagy citromsav-oldat (hernyóselyemnél sajnos nem árt a foltnak.)

GYÜMÖLCSFOLTNAK, fehér asztalterítőben a sósav, a gyengén megsavanyított nátriumbiszulfid, majd a hideg és meleg öblítés.

KÁVÉ és KAKAÓFOLTNAK a tömény sósav. Ha fehér asztalterítő esett e foltnak áldozatul, akkor előbb zsírtalanítjuk, majd szal-

miákszesszel lúgosított hidrogénperoxiddal fehérítjük.

TOJÁSFOLTNAK híg meleg bórax-oldat az ellensége.

VÖRÖSBOR-foltnak a gyümölcsfolt ellen alkalmazott recept, vagy a hidrogénperoxid.

SÖRFOLTNAK langyos, szappanos víz, vagy ha ez nem segít, akkor a vörösbőr ellen bevált szert vegyük elő.

NIKOTINFOLTOT ujjról, körömről híg kénsavoldattal és utána folyóvízes öblítéssel távolíthatunk el.

TEJFOLTNAK a langyos, szappanos víz. Régebbi foltot előbb alkoholos-éteres oldattal (zsír) utána hígított szalmiákszesszel (kazein), végül víz- öblítéssel tudunk eltávolítani.

ZSÍRFOLTOT triklóretilénnel, tetra-klóretánnal (széntetraklorid) dörzsölhetünk ki. Ételszírt a benzim nem jól old, ezzel szemben jól oldja az ásványi eredetű olajokat és zsírokat, például vazelin, gépszír stb. A foltbenzin erősen tűz- és robbanásveszélyes!

BURGONYA ÉS ZOLDSÉG TÁROLÓ

Hová tegyük otthon a burgonyát, a hagymát és a zöldségfélét, hogy szellőz- zék, tisztántartható legyen és sok helyet se foglaljon?

Egy alkalmas rekeszbe, amelyet az éléskamrában fölerősíthetünk a polcra.

A rekesz elkészítéséhez beszerzünk a háztartási boltokban kapható kör ke-

reszmetszetű fenyőfarudat (1,5 m hosszú, 4,60 Ft) és ennek megfelelő kereszt- metszetű fenyőfaléceket. A rudakat és léceket az elkép- zelt rekesz méretének meg- felelő hosszakra vágjuk. A lécekbe a rudaknak meg- felelő lyukat fúrunk kb. 50 mm távolságokban. A ru- dak mindkét végét behasít- juk, — a lécfurataiba be-

MOSHATÓ FALAK

FALFESTÉS EMFIX
DISZPERZIÓS
MŰANYAGFESTÉKKEL

Fehértől a legkülönbözőbb pasztell színekig készíthetünk lemosható falfestéket EMFIX diszperziós műanyagfestékekkel. Szép és egyenletes festéshez a következőkre kell ügyelni:

1 Hibátlan falfelületre van szükség. A fal hibáinak kijavításához ne használjunk gipszes »glettelést«, hanem EMFIX alapozó oldatba annyi finoman szitált homokot vagy krétát keverjük, míg sűrű gittszerű anyagot kapunk és ezzel javítsuk ki a falat.

2 EMFIX alapozóval jó lucskosan kenjük be a falat. Ehhez korongecsetet használjunk. Ha a fal az alapozót nagyon gyorsan szívja be, érdemes az alapozóval még egyszer átkenni.

3 Az EMFIX belső fehérréteghez 1–2 százalékos színezőpasztát téve keverjük ki a kívánt színárnyalatot. A színt a falon megszáradva tekinthetjük véglegesnek. Az egész helyiségre való festéket egyszerre keverjük ki, mert utólagos keverésnél színárnyalat különbségek következhetnek be.

4 Az alapozó felkenése után 3 órával festhetünk, de az átfestést ne hagyjuk másnapra.

5 Gondos alapozás fölé egy réteg EMFIX festés elég, ha a fal nagyon csúnya volt, akkor az első festés után 3 órával újra átfesthetjük.

6 A festéket vízzel lehet hígítani.

7 Korongecsettel igen szaporán lehet dolgozni, festékvesztés nélkül azonban úgy dolgozhatunk, ha a festéket hengerrel visszük fel a falra. Erre a célra festőhengert műanyag habbal, vagy bolyhos anyaggal (Teddiber) borítjuk be.

8 1 kg. alapozó, illetve festék 10–12 m²-re elég.

9 Ecsetet, edényt, szerzőszámot használat után vízzel lehet kimosni, megszáradás után azonban már nem.

10 A falfestés 24 óra múlva már lemosható, erősen dörzsölni azonban nem szabad. Teljes vízállóság 10–12 nap múlva következik be, ezután mosóporos langyos vízzel mosható.

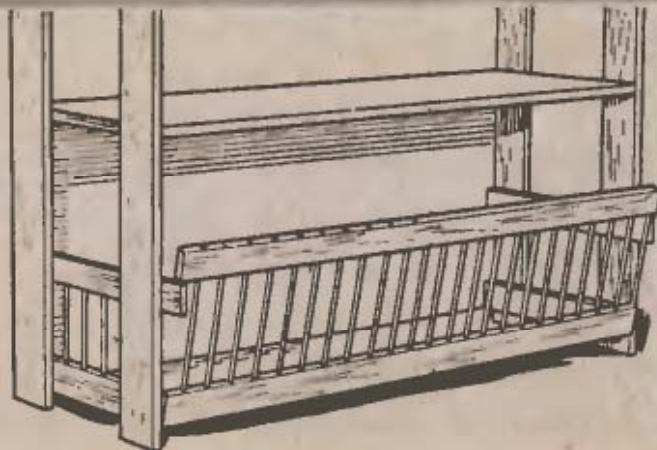
Kiss Béla

lyezzük és ék beállításával rögzítjük.

Az így elkészített rács szerkezetet a polc alsó részére szereljük. A rekeszt lakkal vagy olajfestékekkel befesthetjük, úgy könnyebb tisztántartani.

Közbe rácsokat is helyezhetünk, amely elválasztja a burgonyát, a hagymától – zöldségtől.

FÜLÖP ZOLTÁN

EZERMESTER A HÁZTARTÁSBAN

Az
EZEMESTER

olvasóinak ajánljuk

Ferenczy Pál:

TELEVIZIÓ HIBAKERESÉS

244 oldal, 168 ábra, kötve 42,—

Tömösy M. Jenő:

GÉPIÁRMŰVEK VILLAMOS BERENDEZÉSEI

324 oldal, 332 ábra, színes mellékletekkel 41,—

A KIS TECHNIKUS KÖNYVTÁRBÓL:

KIS VILLANYMOTOROK HÁZI KÉSZÍTÉSE 3,50

KÉSZÍTSÜNK GÉPEKET 7,—

KIS TRANSZFORMÁTOROK KÉSZÍTÉSE 4,—

HOGYAN KÉSZÍTSÜNK REPÜLŐMODELLT 6,—

AUTÓMODELLEZÉS 4,—

KÉSZÍTSÜNK MAGNETOFONT 10,—

KIS HANGERŐSÍTŐK 5,40

KIS RÁDIÓKÉSZÜLÉKEK ÉPÍTÉSE, MŰKÖDÉSE 4,50

HEGYIVASÚT MODELLEK 5,—

TEGYÜK KORSZERÜBBÉ RÁDIÓKÉSZÜLÉKÜNKET 5,50

FAMUNKÁK 5,30

KÉSZÍTSÜNK TÁVÍRÓT, TELEFONT 4,—

VILLAMOS MODELLMOTOROK ÉPÍTÉSE 3,50

Beszerezhetők a könyvesboltokban

Postai megrendelés: Állami Könyvtérjesztő Vállalat, Budapest 4. Postafiók 144. 50,—Ft felett a szállítás portó- és költségmentes

Hogyan készíthetünk homályos plexi üveget

A homályos plexilap szórt fényt ad, ha átvilágítjuk. Ezért különösen optikai műszerek vagy fotobarkácsolásnál hasznos. Díszítésekre is alkalmas.

A homályos plexilap készítése meglehetősen egyszerű.

Az átlátszó plexilapot tömény salétromsavba (CCO. HNO₃) mártjuk (MARÓHATÁSÚ SAV: GŐZEIT NEM SZABAD BELELEGEZNI, MERT MÉRGEZŐEK!) A salétromsavba mártás idejétől függően lesz erősebben, vagy gyengébben homályos a plexilap.

Ha 15 másodpercig hagyjuk a fürdőben állni, akkor a felülete éppen olyan lesz, mint a maratott üvegé. 45 másodperces salétromsavba fürdetés után az egész lap tejüvegszerű lesz. Tanácsos előzőleg egy kis darab hulladékkal próbát tenni, mert a homályosodást csak a salétromsavból való kiemelés és tiszta vizes öblítés, valamint szárítás után lehet észlelni. Az oldatban ugyanis a plexilap nem mutat homályosodást, miután a salétromsav és a plexiüveg úgynevezett optikai törésmutatója közel azonos.

Ahol a plexilap felületét meg akarjuk óvni a sav maró hatásától, ott olvasztott paraffinnal kell bevonni. A paraffinnal fedett terület viszont a savas fürdetés után is teljesen átlátszó marad.

Ilyen módon plexiüvegre mintákat is lehet készíteni úgy, hogy az egész lapot bevonjuk paraffinréteggel, a abba rajzoljuk bele azt a mintát, amelyet homályosra kívánunk maratni, s ezután mártjuk a salétromsavba.

Nagyon ügyeljünk arra, hogy se kezünkhez, se ruhánkhoz ne érjen salétromsav, mert erősen maró hatású és a kézen támadt sárga folt csak sokára koplik le. Ezért jobb, ha csipesszel mártjuk az oldatba a plexilapot.

Miben
utazzék
a napos-
csibe?

NEM OLYAN
MIELEG,
HOGY BE NE
TAKARJUK

Manapság egyre többen bízzák gépekre a keletetés gondját, az állami keletetőállomásokról szerzik be a naposcsibét. Így többeket foglalkoztat a naposcsibe szállításának problémája. A tapasztalat szerint ugyanis az állatok jórésze elhull a szállítás közben, ha nem megfelelő anyagú vagy alakú szállító alkalmasítást használnak: sarkos ládákban a csibék a sarokba szorulnak, kosarakban a fonat élei sérthetik meg a gyenge állatokat. Már 50—100 csibe szállítására is érdemes külön ládát készíteni.

Ládánkban 120 darab tojás vagy 80—100 csibe is szállítható. Tojások számára úgy alakítjuk át, hogy papírmasé-választókat

Azokban a kertészetekben, ahol sok melegágy van, nagy gondot okoz a takarás. A melegágynak ki- és betakarása kézi munkát követel, mert gépekkel még nem tudunk takarni.

Segítsünk magunkon, ahogy tudunk.

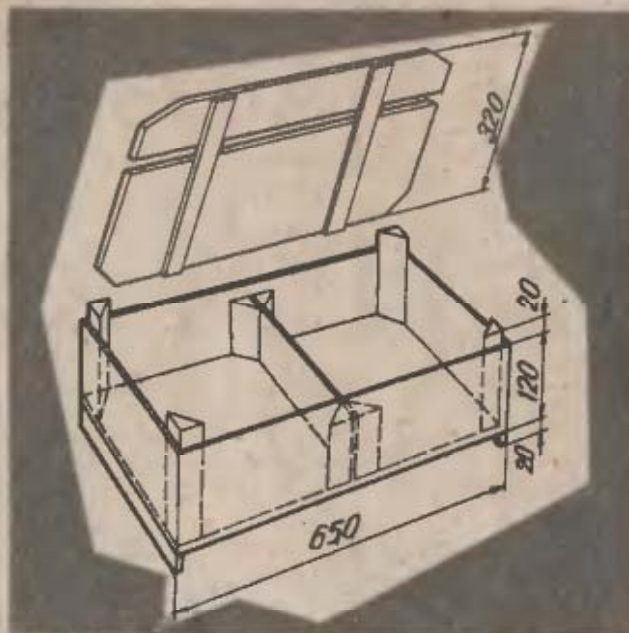
Egy kb. 10 cm átmérőjű és 170 cm hosszú fahenger két végét két 150 cm átmérőjű fa- vagy vaskerékbe dugjuk. Így kapunk egy nagyméretű dobot.

Legcélszerűbb nádból készíteni a takarót, mert olcsó és jó hőszigetelő. A nád-takarót 10—15 méter hosszúra és 160 cm szélesre készítjük. Hosszabbra nem célszerű készíteni, mert nehézkesé válik a kezelése. A szélessége azért 160 cm, mert a használatos melegágyi keretek hossza

Ha baromfik, nyulak vagy más kisállatok számára hordozható ólakat készítünk, mindig felvetődik a probléma, hogyan lehetne könnyű, olcsó és jó hőszigetelő oldalakkal ellátni őket.

A deszkaanyag drága és célszerűtlen, mert a baromflak elősködőinek bűvőhelyül szolgál, a nyulak pedig könnyen kirágják. Az ól vázát mindenesetre fából, lehetőleg keményfából készítjük. A függőleges tartóoszlopokat — a rajzon látható L keresztmetszetre — körfűrészszel alakítjuk ki. Így egy-egy sarokoszlopra

helyezünk a rekeszekbe, egymás fölé ketőt is tehetünk. A ládát 5–10 mm-es puha- vagy keményfa-deszkából készítjük. Vastagabb deszkát nem célszerű használni, mert a láda nehéz lesz. Sarkító fákkkal, amelyek keresztmetszete egyenlőszárú háromszög, tüntetjük el a láda »éles« szögletelt, egyúttal a láda aljának és oldalainak kötését is biztosítjuk, nem kell külön külső és belső kötőléc. Ha több ládára van szükségünk, úgy készítjük őket, hogy egymásba illeszthetők legyenek. A négy derékszögű saroklécet és az oldaldeszkákat hosszabbra hagyjuk, így minden láda pontosan illeszkedik a másikra, és egyben mindegyik az előző tetejét alkotja. Természetesen külön ládatetöket is készítünk.

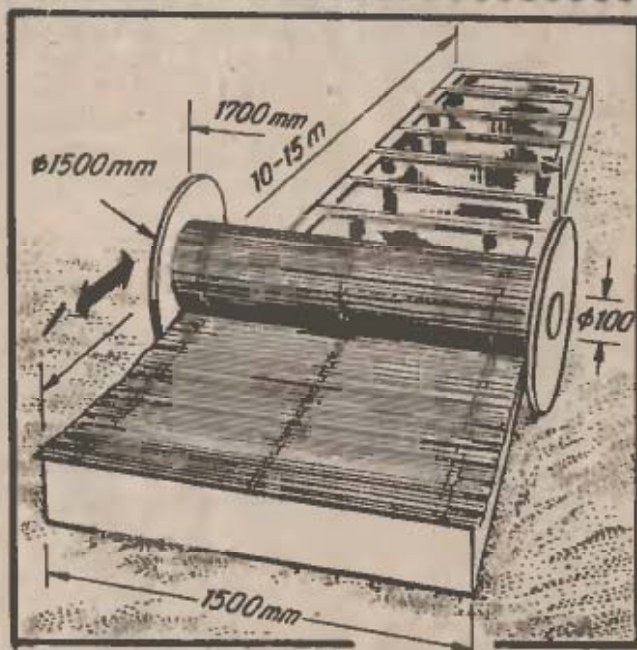
150 cm és jó, ha mindkét oldalon 5 cm túlfedés van.

A kész takaró egyik végét ráerősítjük a hengerre — esetleg kapcsokkal — azután felcsavarjuk.

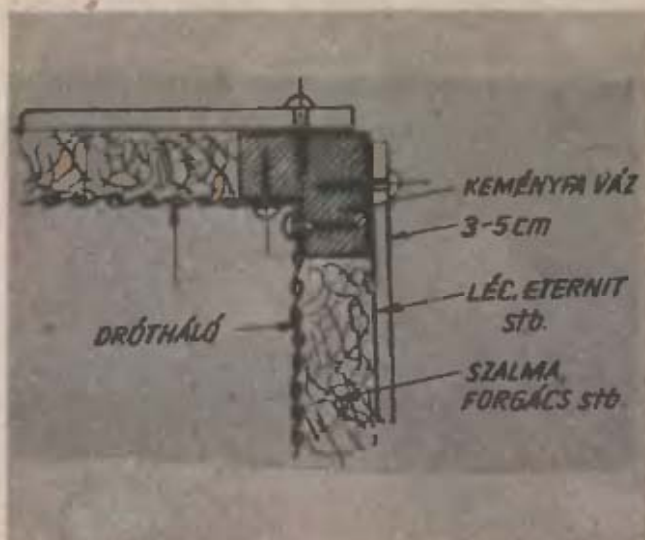
Takaráskor a hengert a melegdgy végére helyezzük és végig gurítjuk a melegdgy fölött. A takaró letekeredik a hengerről. Kitakaráskor az ellenkező irányba gurítjuk, így a takaró feltekeredik a hengerre.

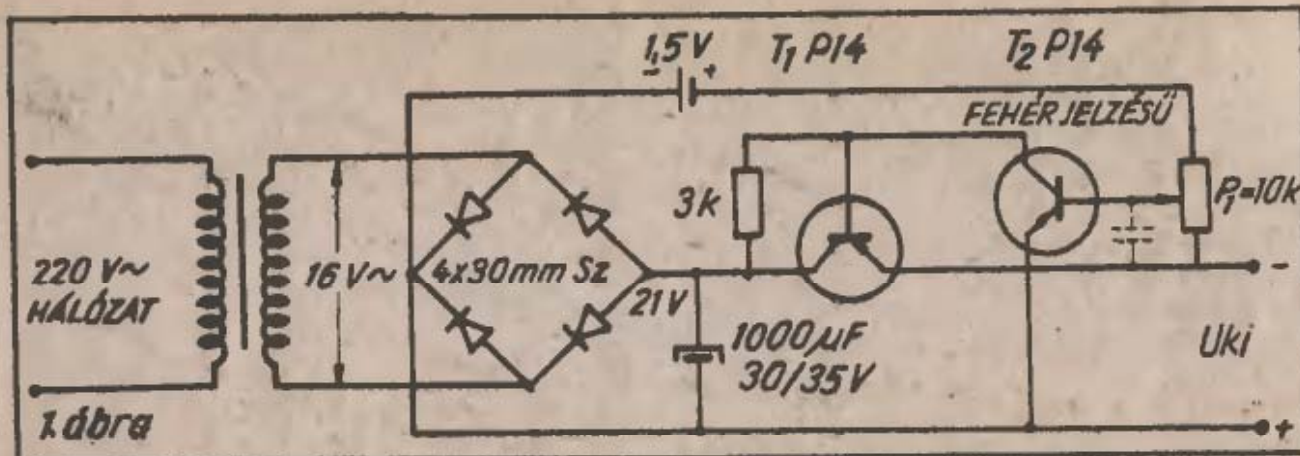
Ez a módszer gyors és biztonságos. Két ember sok melegdgyat ellát vele. Család-ban is, Tsz-ben is egyaránt hasznos, mert olcsó, könnyűszerrel előállítható, nem töredezik és több évig is eltarthat.

FORINTOS ERNŐ
táviratképezbesztő, Győr

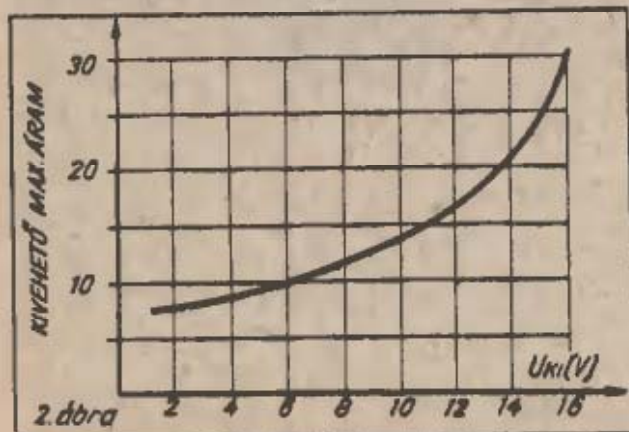
kívülről is, belülről is erősíthetünk oldalakat. Belülrő sűrű, legfeljebb 2–2,5 cm-es lyuknagyságú dróthálót csavarozunk. Nyáron ez elég is oldalfalnak, télen viszont, amikor a hőszigetelés fontosabb, a váz külső felére még egy másik fajtát is erősítünk, deszka- vagy lécfalat, esetleg dróthálót, bádoglemezt, ponyvát vagy szákszövetet. Célszerű és tartós az eternitlap, valamint a hullámpala is. A drótháló és a fal közé szigetelőanyagként szalmát, forgácsot, nádat, salakot stb. helyezünk. Hasonlóképp szigetelhetjük a tetőt és az ajtókat is.

Sokszor kerül az ember olyan helyzetbe, hogy kisértékű és változtatható egyenfeszültségre van szüksége, amely a terheléssel csak igen kicsit változik. Erre kétségtelenül a legegyszerűbb megoldás egy zseblémpaelem, amelyről potencióméterrel vesszük le a feszültséget. A zsebelemnek viszont — mint ismeretes — megvan az a káros tulajdonsága, hogy terhelés esetén rövid használat után csökken a feszültsége, majd kimerül.

Az itt közölt berendezés mentes a zsebelemnek ettől a káros tulajdonságától. A készülék kapcsolási rajza az 1. ábrán látható. Ebből kitűnik, hogy a hálózati feszültséget transzformátor segítségével 16 V-ra transzformáljuk. Az így nyert váltófeszültséget Grätz-kapcsolású egyenirányítóval egyenirányítjuk, és 1000 µF-dal simítjuk. Így 21 V egyenfeszültséget nyerünk. Ezután következik az áteresztő tranzisztor (T_1), ez a jelen kapcsolásban mint változó ellenállás szerepel. Ha a kimeneten a terhelés vagy a hálózati feszültség ingadozása következtében a feszültség csökkenni vagy növekedni akar, a T_1 tranzisztor ellenállása úgy változik meg, hogy a kimeneten a feszültség közel állandó marad. Ennek a változásnak természetesen automatikusnak kell len-

STABILIZÁLT ÁRAMFORRÁS TRANZISZTORRAL

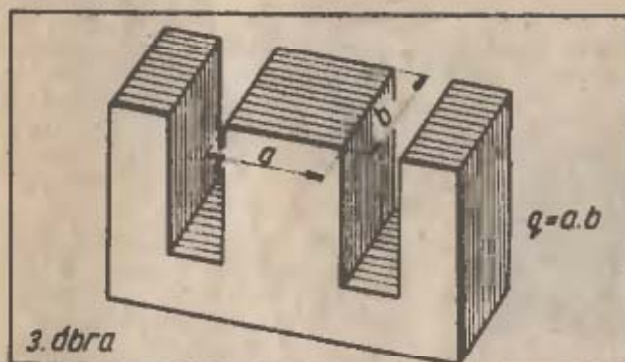
nie. Ezt úgy érzük el, hogy a kimenő feszültség ingadozásával vezéreljük a T_1 tranzisztor ellenállását. A stabilitás növelése érdekében ezt az ingadozást a T_2 tranzisztorral felerősítve vezetjük a T_1 tranzisztorra. A kimenő feszültséget az ingadozással együtt egy referencia-feszültséggel hasonlítjuk össze. A referencia-feszültséget 1,5 V-os rüdelem szolgáltatja. Ezzel, mint látható, az automatikus feszültség-stabilizálást megoldottuk.

A kapcsolási rajzon közölt készülék feszültsége 2–16 V-ig változtatható a P_1 potencióméter segítségével. A maximális terhelés 16 V-nál 30 mA. Ha a feszültséget csökkentjük, csak kisebb áramot vehetünk ki a berendezésből. Ez látszólag furcsán hangzik, de tüstént érthetővé válik, ha meggondoljuk, hogy a kimenő feszültség csökkentésével az áteresztő tranzisztorra nagyobb feszültség kerül. Az alkalmazott P14 tranzisztor maximális teljesítménye 150 mW (disszipáció). Ha tehát a tranzisztoron nagyobb lesz a feszültség, a rajta átfolyó áramnak kell kisebbnek lenni, hogy a 150 mW-os maximális disszipációt túl ne lépjük. A különböző feszültségnél kivethető áramot a közölt grafikon (2. sz. ábra) mutatja.

A készülék stabilitására jellemző, hogy a hálózati feszültség ± 10 százalékos ingadozása esetén a kimenő feszültség ± 1 százalékot változik. 15 V kimenő feszültség esetén az üresjárás és a 30 mA ter-

helés mellett a feszültségváltozás kb. 0,2 V. Ez a stabilitás még fokozható, ha a szaggatott vonallal jelzett 2–10 μF -os kondenzátort bekötjük. Ekkor azonban a potenciométerrel a feszültségbeállítás nehézkes, mivel a kondenzátor töltődése miatt a feszültség a tényleges értékét csak bizonyos idő eltelte után éri el. Ezt a megoldást inkább csak akkor válasszuk, ha a kimenő feszültséget nem akarjuk változtatni. A kimenő pontokon a brumm-feszültség értéke üresjárás esetén 2 mV, 30 mA terhelés mellett kb. 12 mV.

Ha nagyobb terhelést akarunk, több át-eresztő tranzisztort használhatunk paral-

lel, vagy nagyobb áramú és disszipációjú tranzisztort építünk be.

A transzformátorra (3. ábra) nem adunk meg konkrét adatot, csak a méretezés módját és az ehhez szükséges képletet közöljük, mert a menetszámot a rendelkezésre álló vas keresztmetszete szabja meg.

Primer voltonkénti menetszám

$$= 0,98 \frac{50}{q}$$

Szekunder voltonkénti menetszám

$$= 1,03 \frac{50}{q}$$

A közölt képletben q a vasmag keresztmetszete cm^2 -ben.

A kapott primer voltonkénti menetszámot szorozva a hálózati feszültséggel a primer tekercs menetszámát kapjuk. A szekunder voltonkénti menetszámot a szekunder feszültséggel szorozva a szekunder menetszámot nyerjük.

A primer tekercs huzalvastagsága 0,1 mm-nél, a szekunderé pedig 0,3 mm-nél vékonyabb ne legyen. A felhasznált huzal vastagságát a szükséges áramerősség szabja meg. A tekercselésnél menetet menet mellé tekercseljünk, és minden sort

vékony papírral szigeteljünk el egymástól.

Még szólnunk kell az 1,5 V-os telepről, mely a referencia (vonatkozási) feszültséget szolgáltatja. A telep igen kicsi igénybevételnek van kitéve, s így élettartama kb. 1,5 év. A telep polarítására nagyon ügyeljünk, mert fordított bekötés esetén a T_2 tranzisztor tönkremehet. (A telepnél a fémház a negatív.)

T_2 tranzisztornak — a nagyobb stabilitás érdekében — nagy erősítésű (β -jut) használjunk. A β értékét a színjelzésről tudjuk meg (színes pont a tranzisztor sapkáján). Mellékelten közöljük táblázatosan a különböző színekhez tartozó β értékeket.

Fehér	nagyobb mint 100
Lila	70—100 között
Kék	60—75 között
Zöld	50—60 között
Sárga	40—50 között
Narancs	30—40 között
Piros	20—30 között

A T_2 tranzisztor fehér, lila, de legfeljebb kék színezésű legyen.

A készülék felépítése különös gondot nem okoz, lehetőleg dobozba építsük. A kimenetet két banánhüvelyen vezessük ki. A P_1 feszültség szabályozó potenciométer-feszültségre lehet kalibrálni.

Most pedig nézzük meg, hogyan kell a kapcsolást átalakítanunk, ha más feszültségértékre akarjuk készíteni a stabilizátorunkat. Az át-eresztő tranzisztoron minimálisan 5 V feszültségnek kell lenni. A szükséges maximális egyenfeszültséghez hozzáadjuk az 5 V-ot. Ekkora egyenfeszültségre van szükségünk a szelén egyenirányító után. Ha például 25 V maximális feszültséget akarunk, akkor az egyenirányítás után 30 V egyenfeszültségre van szükségünk. A berendezésben bármilyen szelén egyenirányító felhasználható, jelen esetben 30×30 mm-es szelént használtunk Grätz-kapcsolásban.

Mivel a stabilizált áramforrást felhasználhatjuk többek között tranzisztoros rádiókészülék táplálására (a telepek helyett), így közöljük 9 V-os maximális feszültség esetére is a stabilizált áramforrás adatait. Trafó szekunder feszültség 11 V. Ekkor a szelén egyenirányító után 14 V lesz. A kapcsolás többi adata változatlan marad. Ebben az esetben 9 V-os kijövő feszültségnél 5 V esik a T_1 -es tranzisztorra, tehát ebben az esetben 30 mA vehető ki a stabilizátorból. Ha nagyobb áram szükséges, a T_1 -es tranzisztor helyett 3 P14-et kötünk be parallel, így $I_{\text{max}} 60 \text{ mA}$.

Vass Tibor

Várkonyi Árpád, Oros-háza és Szedlacsek Mihály, Budapest: Az 1960. októberi számunkban közölt H. F1 magas és mélyhang kiemelő kapcsolási rajzból valóban hiányzik az R5 ellenállás értéke. Ezúton közöljük, hogy valamennyi olvasónk tudomására hozzuk — az ECC 83 cső katódkörében levő R5 ellenállás értéke 50 kilo ohm.

Kerényi Barnabás, Arnót és Szentgyörgyi Sándor, Budapest: Jó és tartós melegpadló készíthető magnetitbetonból. Az elkészítéshez részletes útmutató található az 1959. évi agasztusi számunkban. Alapanyagoknak egyaránt jó a puha — és keményfa fűrészpor.

Hácz József VII. osztályú tanuló, Sátoraljaújhely: Egy törpeautó elkészítését 1958. évi szeptemberi és októberi számunkban részletesen ismertettük. Úgy gondoljuk annak ti is hasznát vehetitek, esetleg változtatások a méreteken. Ha többen dolgoztok együtt, akkor

AZ EZERMESTER VÁLASZOL

érdemes szakértői alakítanotok, mert úgy bonyolultabb ötleteket is képesek lesztek megvalósítani. Kérjétek a szakkör megalapításához szakos tanárok segítségét.

Kovács Gabriella, Cegléd: Gratulálunk! Múlt havi

számunkban közölt előhívó melegítőt kiválóan elkészítette. Utólagos hozzájárulásával sajátkészítésű előhívó melegítőjének beküldött fényképét itt közöljük, mintaként a többi fotobarkácsoló számára.

Buzogány János, Kalocsa, Dósa Győző Rózsaszentmárton, Újházi Pál, Diósgyőr: Az olajtűzelésű kályhák szerkezete különösen a porlasztóberendezése bonyolultabb, semhogy otthoni barkácsolással elkészíthető lenne.

Hegedűs Tibor, Karancslapujtó: A kért kút azonos a Norton-kúttal, amelyet a vasúzletekben és a mezőgazdasági gépszaküzletekben megtalálhat. A kút építéséhez használja fel az Ezermester 1959. júniusi számában »Kútépítés 500 Forintból« címmel közölt leírást.

Stern Joan ORADEA (Románia), Szitás László, Pécs: Témajavasataikat hálással köszönjük, felhasználjuk a lap szerkesztéséhez. Szíves észrevételeikre, ötleteikre köszönettel igényt tartunk.

Mire jó a ragtapasz?

Az olajos, vizes szerszámnál csúszik kezünkben. Jobb lesz a fogása, és hólyagot se tör tenyerünkön, ha ragtapasszal szorosan becsavarjuk.

A kirepedt kerékpárgumit ideiglenesen megjavíthatjuk, ha ragtapasszal szorosan becsavarjuk. A tapaszt fekete vaslakkal befesthetjük.

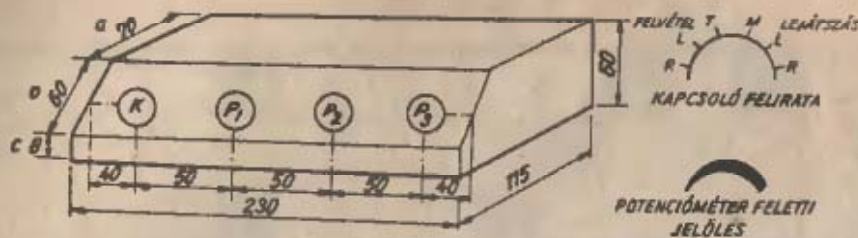
62

A padló közelében beépített villamos csatlakozók súlyos balesetet okozhatnak, ha a kisgyermek játék közben ujjukkal vagy fémtárggyal belenyúlnak. Elejét vehetjük ennek, ha a csatlakozó furatait ragtapasszal beragasztjuk.

Az ablakkeretek mázolásakor rendszerint festék kerül az üvegre is, és ha megszáradt, körülményes az eltávolítása. Mit tegyünk? Ragasszunk ragtapasz-csíkot a keret éle mellé, és az így felfogott festékcseppeket mázolás után könnyen eltávolíthatjuk.

**EGYETLEN
KAPCSOLÁSSAL**

KEVERŐ KAPCSOLÓ HANGFELVÉTELEKHEZ

A rádió, a lemezjátszó, a magnetofon és az erősítő egymáshoz kapcsolása mind a felvételnél, mind a lejátszásnál bonyolult kábelezést és kapcsolást kíván. Legtöbbször hibás is a felvétel vagy a hangvisszaadás.

Kis keverődobozunk minden ilyen problémát megold, és mentesít mindenféle dugaszolástól.

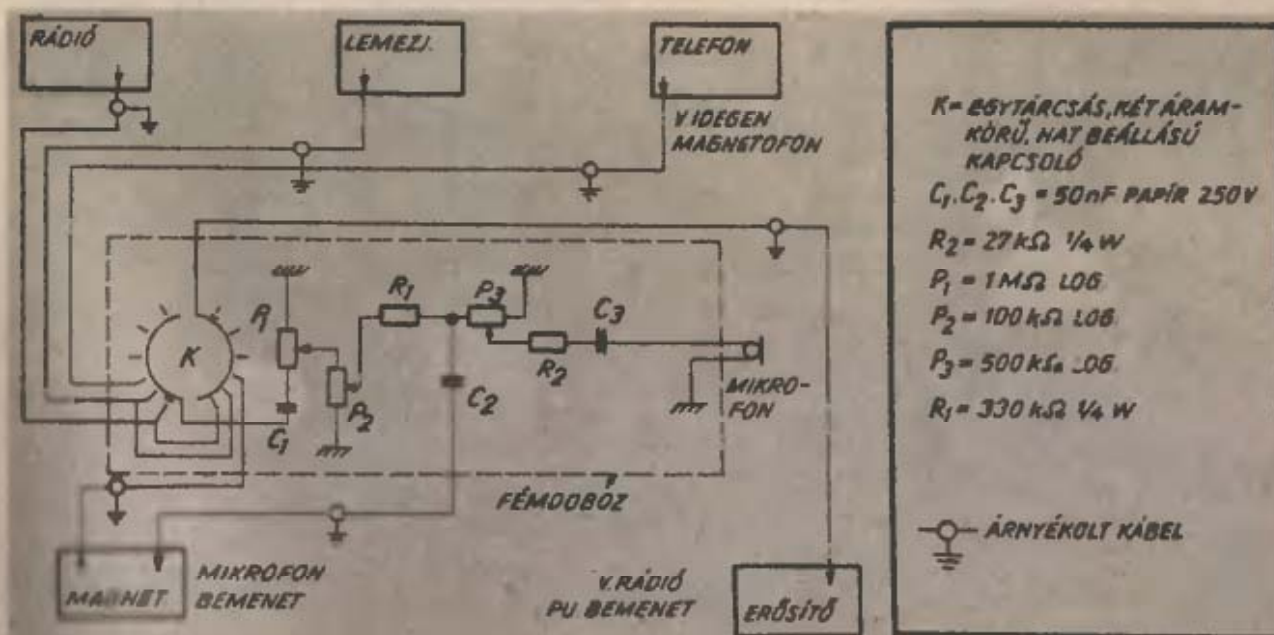
Nézzük, mit tud ez a kis doboz? Magnetofon-felvételt készíthetünk egy kapcsoló átkapcsolásával rádióról vagy lemezjátszóról, telefonról vagy idegen magnetofonról. Rákapcsolhatjuk erősítőnkre minden dugaszolás nélkül a magnetofont vagy lemezjátszót, esetleg a rádiót.

Mikrofonról való felvételnél a szöveg alá, elé vagy utána zenét keverhetünk a potenciométerekkel. A P_1 -es potenciométerrel előre beállítjuk a megfelelő hangerőt, a P_2 és P_3 potenciométerekkel pedig tetszés szerint adagolhatjuk a muzsikát vagy a szöveget, az egyiket erősítve, a másikat halkítva. Nem kell külön dugaszolni a mikrofont, azzal bármikor tudunk bármilyen felvételnél tetszés szerinti szöveget bemondani, mint a stú-

dióban, a utána fokozatosan bekeverni a zenét. Nem kell többet semmit sem dugaszolni, a bonyolult kapcsolásokat a kapcsoló végzi.

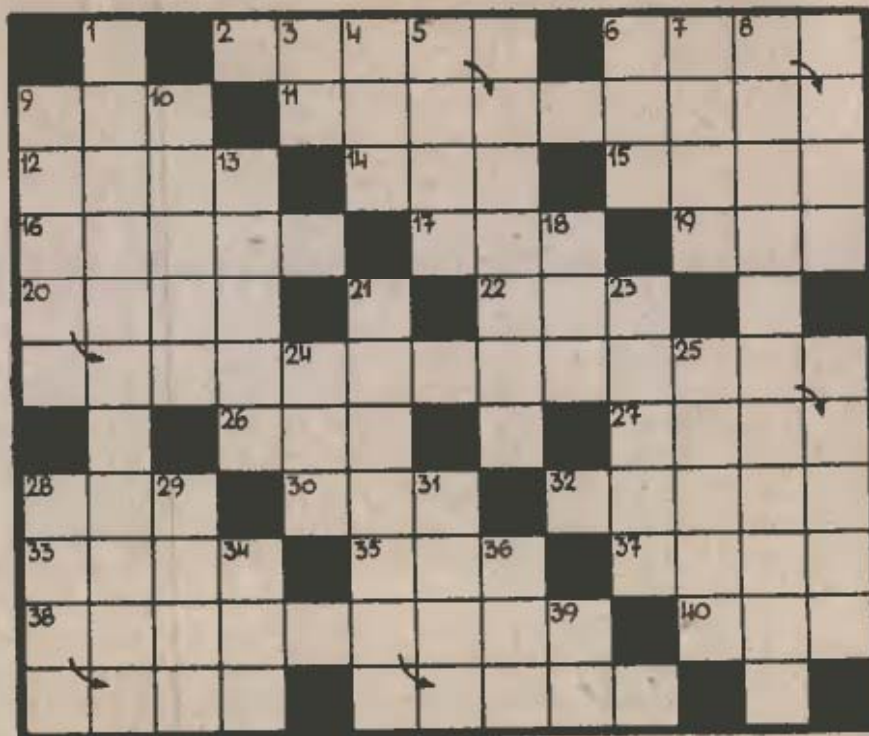
A keverődobozt alumínium lemezből készítsük. Csak így biztosíthatunk morgásmentes felvételt és visszajátszást. Az »a, b, c« felületeket egy darabból hajlítjuk. A két oldalát 10–15 mm-es lemezből (fa, fenyődeszka) vágjuk ki, amit aztán kívülről, a fedőlaphoz pontosan illesztett alumínium lemezzel borítunk. A hát- és fenéklap ugyancsak alumínium lemez, amit a két oldallaphoz facsavarral erősítünk. A hátlapon az árnyékolt kábeleknek megfelelő kivágásokat készítünk, és a fenéklapra gumilábakat erősítünk. Mielőtt beszerelnénk és beferrasztanánk az alkatrészeket, a kis dobozt lakkozzuk, a kapcsolót és kezelőgombokat megfelelő feliratokkal lássuk el. A doboz belsejében az árnyékolt vezetékek árnyékolását egymással ferraszuk össze, és a potenciométerek földelő csatlakozójára is ferraszuk rá. Ha felvételnél vagy lejátszásnál morgást tapasztalnánk, ellenőrizzük a vezetékek árnyékolását.

— J —

VÍZSZINTES: 2. Egyszerű fogás elnevezése, amellyel a szétpotyogott alkatrészeket összeszedeghetjük. — 6. Egyik érdekes múlt havi cikkünk. (Folytatása a 28. sz. függ. sorban.) — 9. Vasárnak része. 11. Gyufásdobozt adni egy rádióért, vagy három vasszöveget egy fűrógépért (?) 12. Ünkenyeakadó parancs. 15. Visszasír. 16. Tiszta, németül. 16. »Rükvercel« a gépkocsival. 17. Keretezés része. 19. Abécé-részlet. 20. Fém, ezermester nyersanyag. 21. Borsó, angolul. 26. A korcsolya- és szánbarkácsolások ideje. 27. Az összellesztést szolgáló szerkezeti elem asztalosnunkákon. 28. Kaláciban van (?) 30. MYH. 32. Szovjet város a Bajkál-tótól keletre. 33. A francia ellonállók tömegszervezete nevének rövidítése. 35. Skálahangok (ék.-h.) 37. Jókai, Mikszáth, Móricz. 38. Ennek nevezhetjük azt a dobozt, amelyet a vetítendő filmjének tárolására készítünk. 40. Kímélt, tájszóval.

FÜGGŐLEGES: 1. Több hangszórós egyszerű erősítőfajta, mozikban, kultúrházakban használják. 3. Ennek a számnak a magánhangzója. 4. GKR. 5. Fekete, franciául. 6. Kérdés, angolul. 7. Testrész. 8. Egy ádmérő szerkezetének alkatrésze. 9. Praktikus számszám, leírásunk alapján könnyen elkészíthető. — 10. Visszatolás. 13. Kellemes íz. 18. Ital. 21. Bútorjavítás céljára közöltük ennek a receptjét. — 23. Orosz étel, húsos káposztaleves (névelővel.) 24. Számítatlan fajtája mind ezermester alapanyag. 25. Forgatmány.

28. A 6. sz. vízszintes sor folytatása. — 29. Nem játszik becsületesen. 31. »nnn-
nnn«. 34. RRL. 36. Magyar író (1786—1867). 39. A Francia Köztársaság nevének rövidítése.

Beküldendő a 2. és 6. sz. vízszintes, valamint a 28., 9. és 21. sz. függőleges sor megfejtése, »REJTVÉNY« megjelöléssel 1961. március 5-ig.

MEGFEJTÉSEK

Keresztrejtvény: Mágneses mérleg. Kályhaellenző. Tempera-festék. Írógépasztalka.

KÉRDÉSEK

1. A Földet körülvevő légréteg szelektív fényelnyelése miatt.
2. A kénsav úgynevezett oldáshője miatt.
3. Mivel a meleg levegő — könnyebb fajsúlya miatt — fölfelé száll.
4. Káliumbifluorid-oldattal.
5. Mivel a fény spektrumából minden tárgy szelektíve elnyel bizonyos hosszúságú fényt. Fizikai értelemben színtelen anyag nincs.

KÖNYVJUTALMAT NYERTEK:

Kiss László, Jánkmajtis; Fekete Pál, Fertőszéplak; Sinka Etelka, Budaörs; ifj.

Királyfi Ferenc, Tiszafüred; Németh Júlia, Mezőtúr; Borsos János Budapest, XIX. kerület.

ÚJ KÉRDÉSEINK

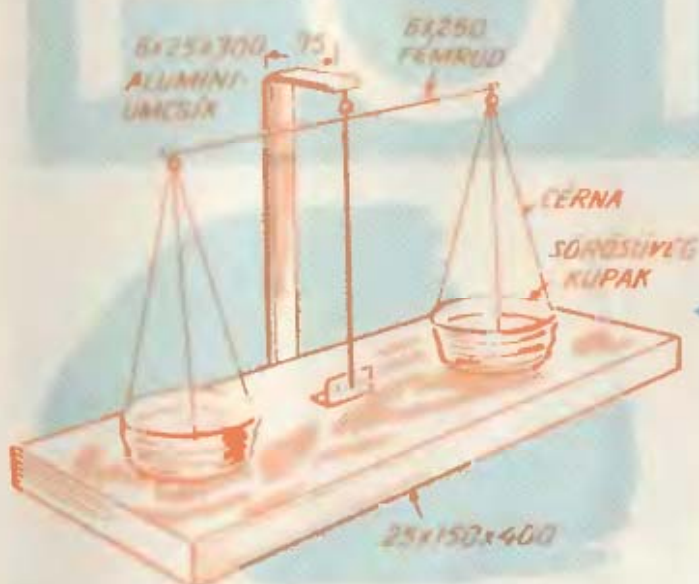
1. Ha egy motorkerékpárra nemcsak az első, hanem a hátsó kerékre is kilométer órát szerelünk, kb. 1000 km után vajon egyforma értéket mutat-e a két óra?
2. Ha egy kerékpár első kerékének átmérője egy tizedrészessel kisebb, mint a hátsó, akkor 1 kilométer haladás után hányszor fordult többet az első kerék?

EXEMPLAR

1961. február. V. évfolyam, 1. szám. — Felelős szerkesztő: Solymár Tamás. Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. — Felelős kiadó: Tóth László. — Szerkesztőség: Bp. V., Nádor u. 15. Tel.: 111-050. — Kiadóhivatal: Bp. VIII., Blaha L. tér 1-3. Tel.: 343-100. — Megjelenik havonta egyszer. — Egy szám ára 2,- Ft. Előfizetési díj: negyedévre 6,- Ft, félévre 12,- Ft, egész évre 24,- Ft. — Terjeszti: a Magyar Posta. Csekkszámolás: egyéni: 61253, közületi: 61066 (vagy átutalás a MNB 8. sz. folyószámlájára). — Külföldi előfizetéseket felvesz a Kultúra Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat, Budapest VI., Népköztársaság útja 21.

61.0425 Athenaeum Nyomda, Budapest (F. v. Soproni Béla)

FOT

Erzekeny vegyszermentesek készíthetők a nar körüli hulladékokból a rajzon látható módon. A serpenyők sórósúlyeg-kupakok, a bar vastagabb fémhuzal, a 13x10 alumínium-csík. Még a súlyok is könnyen megsterilizálhatók: a különböző pénzérméket használhatjuk fel mérésre táblázatunk szerint. Mérlegünk úgy egyensúlyozható, hogy a könnyebb serpenyő aljára megfelelő nagyságu drótdarabkat forrasztunk. 5 filléres = 40 centigr., 10 filléres = 30 centigr., 20 filléres = 1,25 gr., 50 filléres = 1,40 gr., 1 Ft-os = 1,50 gr., 2 Ft-os = 2 gr.

A szárítás közben megdörbült porlányok kiegyenesítése nem egyszerű feladat. Ha a szokásos módon többször végighúzzuk őket az asztal élén, összeharcolódik, megsérül a felületük. Jobb módszer, ha befűszük őket az írógéphe, 3-4 néhányszor körülcavarjuk, a puha gumihenger kiméli felületüket.

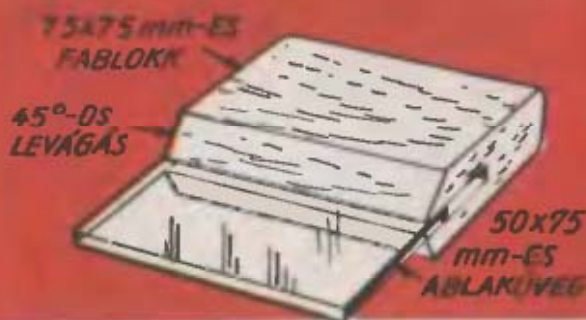

Hideg napokon sok amatőrnek gondot okoz az előhívó melegítése, megfelelő hőfokon tartása. Íme a legegyszerűbb megoldás: tegyük az előhívótáncot a fénzlámpa elé, az izzó hő sugarai gyorsan a kívánt hőfokra melegítik az oldatot.

Ha az előhívótáncról lepattan a romanc, nem használható többé, mert az előhívó, fixáló oldatok vegyileg reszkelésbe lépnek a szabadon maradt rézmel. Még így is használhatjuk azonban őket, ha a sérülés helyét kőrömiakkal bevonjuk.

Régi festékrétegek eltávolításához, nyers faalkatrészek felületének megmunkálásához hasznos kaparószerszámot készíthetünk egy közönséges ablaküveg-darab-
ból, amelyet papírdarabokkal a rajzon látható formára kialakított befogószerszám-
számba szorítunk

Szűk résekbe, kis átmérőjű furatokba nehéz bejuttatni a kenőolajat a hagyományos olajozókkal. Íme a megoldás: húzzunk átfúrt dugót az olajozókanna csővére, s szorítsunk bele vékony huzal-darabot, a vékony huzalon végigcsurrantó olajcsepp a legkisebb részbe is bejuttatható

Ha vésővel, hidegvágóval dolgozunk, a lepattanó szilánkok könnyen felsérthetik arcunkat, kezünket. Érdemes tehát két gumigyűrű közé szorított vastagabb fémszita-darabból szilánkfogót készíteni a vésőre, hidegvágóra — így megakadályozhatjuk a szilánkok szétrepülését

A fához, gömbölyű oszlophoz támasztott létra könnyen eldőlt, megcsúszhat, s ez súlyos balesetet okozhat. Elejét vehetjük a bajnak, ha létránkat átalakítjuk. Óvatosan távolítsuk el az utolsó létrafokot, s szereljük helyére gumicsőbe bújtatott erős láncot, amelyet kétoldalt keresztirányban odacsavarozott fémrudakkal biztosíthatunk

A puha fémhuzalok tárolása minden ezermesternek gondot okoz; legtöbbször összegömbölyűnek, összegubancolódnak a flókokban hanyódván. Elkerülhetjük a bosszúságot, ha két alátétkarika közé fogva üres írógépszalagszót csavarozunk a falra, munkaasztalra, s erre felfeszelve tároljuk a huzalokat

VIRÁGOS ÖLDAL

NÉHÁNY FORINTBÓL

Mutatós, széles virágállványt készíthetünk a MEH telepeken kapható ún. »periodikus betonacél« hulladék felhasználásával. Az acélszálak különleges bordázott felülete igen érdekes külsőt ad bútorabunknak.

Munkánk kezdetén az állvány tetejére kerülő cseréptálat szereljük be. Állványunk 22 cm átmérőjű tálhoz készült.

Először a felső karikát készítjük el, majd a lábak leszabása és halftása következik. Vigyázzunk, az acél keménysége olyan nagy, hogy ezt az utóbbi műveletet csak pirosmeleg hőfokon végezhetjük eredményesen.

Végül a hegesztés következik. A felső karikán bejelöljük a lábak felső részének, majd a munkaszablatra rajzolt körön a lábak aljának helyzetét. Hegesztés után kartonpapírból vágott szögmérővel ellenőrizzük a lábak azonos szögállását.

Elkészíthetjük állványunkat oly módon is, hogy a lábakra egy-egy karikát hegesztünk. Ezeknek átmérőjét úgy választjuk, hogy egy-egy (esetleg különféle méretű) virágcserepünk alá való tálcá kb. 1/3 részét csúszson bele.

A kész állványt vaslakkal, vagy felükete kerékpárzománcal festjük. Anyagszükséglet az állványhoz: 8 mm átmérőjű periodikus betonacél 1,20 m h. 3 db, 0,78 m h. 1 db, cseréptálat 22 cm átmérőjű 1 db. Anyagszükséglet tőbblet az oldalsó cseréptartókkal: 8 mm átmérőjű periodikus betonacél 0,35 m h. 3 db.

S-I T-s

NYÍLÓ JACINT, TULIPÁN

Nyíló virág, télen különösen az illatos jacint a legszebb szobadísz. Nem kell drága pénzben vásárolnunk, gondossággal és kis hozzájárulással magunk is hajthatunk értékes magunk is hajthatunk jacint, vagy tulipán hagymákat.

A cserép nagysága, amelybe a jacint hagymákat harmadával ültetjük, 10-11 cm legyen. Az ültetéshez homokkal kevert komposztot használunk. A hagymákat úgy helyezzük el, hogy azok csúcsa a cserép szélével legyen egy magasságban. Az ültetést beöntözük, majd üres cseréppel letakarva a lakás hidegebb helyén tartjuk, 2-3 hétig, hogy a hagymák meggyökeresedjenek.

Ha a hagymák csúcsai kissé fejlődésnek indultak, vihetünk belőlük hajtatásra a lakásba. A meleg szobában továbbra is cseréppel lefedve sötétben tartjuk. Mielőtt a hagyma csúcsa elérné a dorott cserépet, sötét papírból sapkát helyezünk rá. Erre azért van szükség, mert korai hajtatásnál, virágos helyen a virág szára nem nő meg, csak a levelek, a virág »ülve« marad. Ha a virágészár 8-10 cm magas, vagy az alsó virágok már nyílni kezdenek, levehetjük a sapkát. Az öntözésre nagy gondot fordítunk, mértékletes legyen, mert a túlböntözés is, a kiszáradás is káros. A kinyílt virágok nyílásidejét úgy tudjuk megnyújtani, ha világos, de nem napos, hűvös, 10-15 C fokos helyet biztosítunk részükre.

a - EY

48

Beszélgető sarok

Fürészelfűnk ki egy 90 cm hosszú, 45 cm széles sima talapot. Hosszunk mind a négy sarokhoz egy egyszerű iskolai derékszög vonalozó és annak átlója mellett ugyancsak fürészelfűnk le a sarkokat. Így modern formájú nyolcszögletű asztalapot kapunk. Családjunk hozzá 4 db 60 cm hosszú lábat. Aki tud esztétizálni, az gombölyt is a lábakat, de akár gombölyt, akár szögletes, a lábakon felülről lefelé keskenyedő legyen, mert ez is hozzájárul az új formához. Ezután az asztalapot egyik végétől 29 cm-re a belsőszélre azonos cserép méretének megfelelően kerek nyílást fürészelfűnk ki, oly módon, hogy a cserép kb két-harmadrészig beilleszethető legyen. Végül a lábakat a legegyszerűbb módon - kis fapappal illesztjük bele az asztalapba. Am a lábak ne egészen függőlegesen, hanem lefelé haladva szétálljanak. Ez nemcsak a modern vonal miatt fontos, hanem azért is, mert így sokkal biztonságosabban áll az asztal. Arra azonban vigyázzunk, hogy a lábak ne álljanak túl közel, mint az asztal lapja, mert akkor könnyen belepotolunk. Ezekután már nem marad más hátra, mint az egyik sarokba beállítani, belerakni az örközőket a nyílásba, egy terítővel és dohányzókészlettel, két kis fotel között kész a kényelmes, meghitt beszélgetősarok.

Dr. Kangyal Györgyné

HULLADÉKBÓL

Hulladékból könnyedén készíthetünk tetsző formájú virágállványt.

Anyaga: bármilyen keményfa.

Alkatrészei:

- 4 db láb,
- 4 db hosszú összekötőléc,
- 5 db ráccs,
- 2 db rövid összekötő.

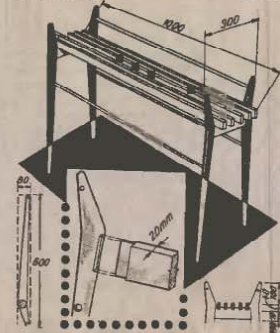
Készítése:

A 4 db lábas megfelelő formára kifűrészeltjük. Nagyolód, majd simító gyaltával kör-keresztmetéztőre gyaltatjuk. A gyaltatott lábakat színi pengével kidolgozzuk, hogy a láb felülete teljesen sima legyen.

2 db láb közé összekötőt csapolunk be. Az így elkészített páros láb közé hosszmetrének megfelelően 4 összekötő léccnek lyukat fűfúrunk, majd a léceket beenyvezük. A két rövid összekötőre 5 db ráccslecezt facsavarral rögzítünk. A lábakat feketére pácoljuk, a többi alkatrésze természetes színben marad.

Politurózásnál vagy lakkozásnál fényezzük.

F. V.

VIRÁGHAJTATÓ BURA

KÉRDÉS: Hogyan hajtassunk növényt a szobában?

Hogyan teremtsünk megfelelő pára- és hőmérsékletviszonyokat? A VALASZ: a házi virághajtató bura.

Két-három mm-es átmérőjű drótvázra ráhúzott polietilén zacskó vagy a befőttek lakkozóséhez használatos »celofán« lesz a burkolat. A levegőcseréhez alulfelel egy-egy 2-3 cm² nyílást vágunk. A burkolatot nem szabad szorosan a drótvázra húzni. A bura alá nem rozsdásodó anyagból tálcát helyezünk, erre kokszot, fűrészport, vagy mohát teszünk, amit gyakran öntözünk, hogy a megfelelő páraviszonyokat biztosítsuk. Az egészet fűtőestire, cserépkályhára, vagy meleg helyre helyezzük.

A hajtatás elején a növényeket sötétben tartjuk, majd fényt is adunk nekik. Hajtatásnál 8-10-es cseréphez (tulipán, tavaszi sáfrány stb.) 18x18 alapú, 18 cm magas váz a megfelelő. Nagyobb cserépekhez szaporításhoz a 25x25x20-as méret. A műanyagbevonatot varrhatjuk, Müllpick-vel ragaszthatjuk, esetleg műanyaghegesztővel lehet összehesztetni.

A drótváz alakját és méreteit tetszés szerint, egyéni igényeinkhez mérve lehet változtatni.

Hódi Jenő

49